

**МІНІСТЕРСТВО ВНУТРІШНІХ СПРАВ УКРАЇНИ
НАЦІОНАЛЬНА АКАДЕМІЯ ВНУТРІШНІХ СПРАВ**

Кафедра цивільно-правових дисциплін

ЗАТВЕРДЖУЮ

**Перший проректор НАВС
полковник поліції**

Станіслав ГУСАРЄВ

23.03.2021

РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

АКТУАЛЬНІ ПРОБЛЕМИ АВТОРСЬКОГО ПРАВА

мінор/вибіркова

для підготовки здобувачів III освітньо-наукового рівня вищої освіти

ступеня доктора філософії

галузь знань (08) «Право»

за спеціальністю (081) «Право»

освітньо-наукова програма ВК 02

за денною та заочною формами навчання

мова навчання – українська

форма підсумкового контролю – екзамен

Київ – 2021 рік

РОЗРОБНИКИ:

Ірина БОРОВСЬКА – доцент кафедри, кандидат юридичних наук;

Наталія БЛЯНСЬКА – професор кафедри, кандидат юридичних наук, доцент;

Леся ШАПОВАЛ – доцент кафедри, кандидат юридичних наук, доцент.

Робочу програму схвалено на засіданні кафедри цивільно-правових дисциплін
Протокол від 18.02.2021 року, № 14

Завідувач кафедри цивільно-правових дисциплін
полковник поліції

Валентина МИРОНЕНКО

Схвалено науково-методичною радою НАВС
Протокол від 22.03.2021 року, № 6.

Голова науково-методичної ради

Станіслав ГУСАРЄВ

Результати перегляду робочої програми навчальної дисципліни

Робоча програма переглянута на 20__/20__ н.р. без змін; зі змінами (Додаток __).
(потрібне підкреслити)

протокол засідання кафедри
від __.__.202_ № __

протокол науково-методичної ради
від __.__.202_ № __

Завідувач кафедри

Валентина МИРОНЕНКО

Голова НМР

Станіслав ГУСАРЄВ

Робоча програма переглянута на 20__/20__ н.р. без змін; зі змінами (Додаток __).
(потрібне підкреслити)

протокол засідання кафедри
від __.__.202_ № __

протокол науково-методичної ради
від __.__.202_ № __

Завідувач кафедри

Валентина МИРОНЕНКО

Голова НМР

Станіслав ГУСАРЄВ

Робоча програма переглянута на 20__/20__ н.р. без змін; зі змінами (Додаток __).
(потрібне підкреслити)

протокол засідання кафедри
від __.__.202_ № __

протокол науково-методичної ради
від __.__.202_ № __

Завідувач кафедри

Валентина МИРОНЕНКО

Голова НМР

Станіслав ГУСАРЄВ

Загальні відомості про навчальну дисципліну

Предметом вивчення навчальної дисципліни є основні принципи, доктринальні засади, правові джерела, окремі поняття, терміни, визначення, дефініції, юридичні категорії авторського права, норм права, що регулюють суспільні відносини, які пов'язані із створенням, використанням об'єктів авторського права, розпорядженням майновими правами на них та захистом авторського права у разі його порушення.

1. Мета та завдання навчальної дисципліни

1.1. Метою викладання навчальної дисципліни «Актуальні проблеми авторського права» є досягнення всебічного глибокого розуміння здобувачами вищої освіти природи і суті норм права, що регулюють відносини у сфері інтелектуальної власності, пов'язані з охороною та захистом авторських прав, засвоєння теоретичних положень інституту авторського права та наукових поглядів вчених правників до окремих проблем правового регулювання указаних правовідносин, ознайомлення з особливостями правової охорони різних об'єктів авторського права, а також формами, способами та порядком захисту авторських прав, формування у здобувачів вищої освіти відповідних професійних компетенцій щодо правильного застосування отриманих знань і правових норм при вирішенні конкретних завдань та здобуття компетентностей, достатніх для продукування нових ідей, розв'язання комплексних проблем у галузі професійної та (або) дослідницько-інноваційної діяльності.

1.2. Основними завданнями вивчення дисципліни «Актуальні проблеми авторського права» є формування у здобувачів вищої освіти системи науково-теоретичних та практичних знань, засвоєння сутті правових категорій щодо об'єктів, суб'єктів, змісту правовідносин у сфері авторського права, об'єктивних закономірностей розвитку інституту авторського права, навчання розумінню конкретного змісту норм законодавства, що регулює правовідносини у сфері авторського права, ознайомлення з нормами міжнародного законодавства у цій сфері, оволодіння навичками самостійної практичної роботи з відповідними нормативно-правовими актами, тлумачення їх та правильного застосування при вирішенні конкретних правових ситуацій, пов'язаних з реалізацією та захистом особистих немайнових та майнових прав автора.

Пререквізити:

теорія держави і права, логіка, психологія, конституційне право, кримінальне право та процес, цивільне право, актуальні питання українського права та державотворення, українська наукова мова актуальні проблеми філософії права, порівняльне правознавство, методологія юридичної науки

Постреквізити

цивільне право та процес: доктринальні та практичні проблеми актуальні питання інформаційного права, педагогіка вищої школи, організація та методологія наукової діяльності, актуальні проблеми філософії, актуальні проблеми захисту цивільних прав та інтересів, сучасні світові правові процеси, Modern aspects of human rights: European standard

Компетентності відповідно до III освітньо-наукового рівня вищої освіти ступеня доктор філософії зі спеціальності 081 «Право»

Інтегральна компетентність	Здатність генерувати нові ідеї та пропозиції, розв'язувати комплексні проблеми, приймати організаційно-управлінські рішення у сфері професійної та/або дослідницько-інноваційної юридичної діяльності, застосовувати методологічний інструментарій наукової та педагогічної діяльності, а також здійснювати власне наукове дослідження, результати якого мають наукову новизну для переосмислення наявних і формування нових цілісних правових знань і практичне значення для вдосконалення національної правової системи в умовах європейського та євроатлантичного курсу України.
Загальні компетентності	<p>ЗК 1. Здатність створювати, висловлювати чи реалізовувати нові ідей, методи і технології шляхом критичного та інноваційного мислення з урахуванням впливу раціональних та ірраціональних, об'єктивних і суб'єктивних факторів, а також можливих варіантів розвитку подій.</p> <p>ЗК 2. Здатність вирішувати проблеми, досягаючи поставленої мети (цілей), через осмислення та розуміння змісту проблемної ситуації, її формулювання, планування та розв'язання, а також моніторинг одержаних результатів.</p> <p>ЗК 3. Здатність до співпраці, командної роботи, поваги до думок і вчинків інших людей, адекватного сприйняття зауважень і пропозицій стосовно власної діяльності, конструктивного вирішення конфліктів, ефективного лідерства, прагнення досягти компромісу під час прийняття рішень, а також вміння підтримувати партнерські відносини.</p> <p>ЗК 4. Здатність адаптуватися до змін у психологічному опосередкуванні соціальних процесів, спроможність до саморегуляції, самоконтролю, стійкості та емпатії, реалізації ефективної стратегії і тактики управління особистими емоціями та поведінкою.</p> <p>ЗК 5. Здатність пізнати й сприйняти позитивний зарубіжний досвід з урахування поваги до різноманітностей, активної толерантності, полілогу культур і плюралізму проявів і вимірів суспільної дійсності, а також на засадах збереження та розвитку національної своєрідності.</p> <p>ЗК 6. Здатність знаходити, перевіряти та систематизувати інформацію, використовувати різні види джерел останньої, переконливо формулювати в усній і письмовій формах аргументи відповідно до контексту певного дискурсу.</p> <p>ЗК 7. Здатність ефективно використовувати державну, рідну та іноземні мови в певних соціальних і культурних контекстах, розширювати словниковий запас, знання функціональної граматики різних мов та усвідомлювати основні види словесної комунікації з урахуванням культурного різноманіття, поваги до індивідуальних мовних особливостей кожної людини.</p> <p>ЗК 8. Здатність застосовувати логіко-математичне та просторове мислення для пояснення і вирішення суспільних</p>

	<p>проблем шляхом використання логічних правил і законів, статистичних даних, графіків, моделей, діаграм, проведення експериментів.</p> <p>ЗК 9. Здатність використовувати сучасні цифрові технології для розвитку творчості, соціальної інтеграції, співпраці з іншими людьми, задоволення приватних і публічних інтересів через взаємодію з програмним забезпеченням, електронними пристроями та штучним інтелектом.</p> <p>ЗК 10. Здатність діяти та працювати як відповідальний громадянин та брати активну участь у соціальному житті з урахуванням принципів і норм, пов'язаних з людиною, групою, організацією, суспільством, економікою, політикою та культурою, усвідомлювати цілі та ідей сталого розвитку, зокрема щодо запобігання негативним екологічним змінам на глобальному рівні.</p> <p>ЗК 11. Здатність проводити наукові дослідження та усвідомлювати соціальну відповідальність за вплив їхніх результатів на прогресивний поступ суспільства, а також урахувати під час підготовки особистої кваліфікаційної наукової праці вимоги академічної доброчесності.</p> <p>ЗК 12. Здатність усвідомлювати різноманітності та культурні особливості різних суспільств і народів, бути відкритим до культурного самовираження, поважати його, а також дотримуватися етичних норм і бути відповідальним стосовно творчої та інтелектуальної власності.</p>
<p>Спеціальні (фахові, предметні) компетентності</p>	<p>СК 1. Здатність до комплексного аналізу та розв'язання актуальних філософсько-методологічних і філософсько-правових проблем та їх осмислення в контексті різних типів праворозуміння й розвитку сучасної юридичної науки та практики, а також правоохоронної діяльності.</p> <p>СК 2. Здатність обробляти, аналізувати та контекстуалізувати значні обсяги наукової інформації з різних джерел, інтерпретувати результати наукових досліджень іноземною мовою, презентувати і доводити результати наукового пошуку з проблем права іноземною мовою, спілкуватися у професійному середовищі та з представниками інших професійних груп у національному та міжнародному контекстах.</p> <p>СК 3. Здатність використовувати інформаційні та комунікаційні технології в освітньому процесі й науково-дослідній діяльності, а також ефективно реалізовувати інформаційне право та прогнозувати напрями розвитку вітчизняної державної інформаційної політики в умовах розбудови інформаційного суспільства в Україні.</p> <p>СК 4. Здатність досліджувати проблеми у правовій сфері на основі наукової методології з дотриманням принципів академічної доброчесності, оцінювати та вирішувати питання педагогічної діяльності з урахуванням стандартів професійної етики та соціальної відповідальності.</p> <p>СК 5. Здатність аналізувати, зіставляти та узагальнювати інформацію з огляду на різні наукові погляди, інтерпретувати</p>

	<p>отримані результати наукової діяльності правової та суміжних з нею галузей знань засобами державної мови, володіти культурою усного та писемного мовлення через розуміння природи наукової мови, а також застосування її у процесі наукової та фахової комунікації в аспекті різножанрової інтерпретації.</p> <p>СК 6. Здатність кваліфіковано аналізувати особливості реалізації норм приватного права в різних сферах суспільної дійсності, оцінювати вітчизняне цивільне та пов'язані з ним інші галузі законодавства на предмет відповідності принципам і нормам Конвенції про захист прав людини і основоположних свобод та практики Європейського суду з прав людини.</p> <p>СК 7. Здатність осмислити та зрозуміти глобальні світові процеси у правовому житті суспільства, що відбуваються на міжнародному і регіональних рівнях, та їх вплив на модернізацію національної правової системи України за допомогою сучасної методології юридичної науки.</p> <p>СК 8. Здатність визначати та оперувати психологічними особливостями феноменів правової дійсності, застосовувати адекватні методи спонукання правослухняної поведінки, розробляти та впроваджувати профілактичні заходи стосовно формування та прояву девіацій розвитку особистості.</p> <p>СК 10. Здатність інтегрувати інформацію щодо сучасного стану та особливостей формування та використання публічних фінансів, тенденцій розвитку їх правового забезпечення, специфіки імплементації міжнародних стандартів у сфері фінансової діяльності держави.</p> <p>СК 14. Здатність розуміти механізм правового регулювання судово-експертної діяльності, моделювати варіанти призначення судових експертиз, використовуючи їх сучасні можливості, а також фахово оцінювати обґрунтованість, повноту, достовірність і допустимість висновку експерта.</p> <p>СК 15. Здатність виявляти, аналізувати, професійно пояснювати та обґрунтовувати причинно-наслідкові зв'язки між правовими явищами, подіями, об'єктами і процесами та досліджувати закономірності їх розвитку й перебігу з використанням інноваційних підходів і технологій.</p> <p>СК 17. Здатність формувати системні теоретичні та емпіричні знання у сфері розвитку державно-правових явищ і процесів, кваліфіковано проводити наукові дослідження в галузі теорії та історії держави і права, здійснювати історико-теоретичне тлумачення правових пам'яток і чинних правових актів, надавати рекомендації щодо вдосконалення чинного законодавства.</p> <p>СК 18. Здатність пізнати правові явища та процеси в різних державах і культурах світу, особливості порівняльно-правового аналізу окремих об'єктів порівняльного правознавства, засвоїти наукові відомості про якісні характеристики зарубіжного права та можливості їх використання у вітчизняній юридичній практиці.</p>
--	---

	<p>СК 19. Здатність аналізувати нагальні проблеми сучасного публічного права, оцінювати вітчизняне конституційне та пов'язані з ним інші галузі законодавства на предмет відповідності міжнародним і європейським стандартам.</p> <p>СК 20. Здатність і готовність до аналізу освітньої політики, вирішення педагогічних проблем у професійній діяльності та підвищення рівня педагогічної культури.</p>
--	--

Здобувачі вищої освіти III освітньо-наукового рівня вищої освіти ступеня доктор філософії зі спеціальності 081 «Право» повинні продемонструвати такі результати навчання:

ПРН 1. Розуміти та використовувати філософсько-методологічні підвалини сучасної науки, зокрема юридичної, інтегративне праворозуміння і філософсько-правову методологію під час реалізації права, наукового пошуку та організації самостійної науково-дослідної роботи.

ПРН 2. Кваліфіковано відображати результати науково-педагогічної діяльності в публікаціях у фахових вітчизняних і закордонних виданнях, у тому числі таких, що входять до міжнародних наукометричних баз, професійно презентувати їх на вітчизняних і міжнародних наукових конференціях, семінарах, а також мати досвід практичного використання іноземної мови в науково-педагогічній діяльності.

ПРН 3. Ефективно використовувати інформаційні та комунікаційні технології в освітньому процесі й науково-дослідній діяльності, а також реалізовувати інформаційне право та прогнозувати напрями формування вітчизняної державної інформаційної політики в умовах розбудови інформаційного суспільства в Україні.

ПРН 4. Розуміти особливості організації науково-дослідної діяльності з актуальних проблем правової теорії та юридичної практики, психолого-педагогічні закономірності професійного навчання та виховання здобувачів вищої освіти відповідно до державних стандартів, застосовувати наукову методологію та захищати результати науково-дослідної діяльності у встановленому порядку.

ПРН 5. Уміти спілкуватися державною мовою у професійній і науковій діяльності з огляду на види, жанри та засоби української наукової мови (в усній і писемній формах), а також монологічне, діалогічне та полілогічне мовлення, застосовувати знання української наукової мови для забезпечення ефективної професійної комунікації, а також володіти культурою мови та мовним етикетом.

ПРН 6. Здійснювати ефективне забезпечення прав і законних інтересів фізичних та юридичних осіб, держави як на національному рівні, так і у міжнародно-правових відносинах, розуміти особливості функціонування механізму приватноправового регулювання та обґрунтовувати пропозиції щодо його вдосконалення.

ПРН 7. Характеризувати сутність, стан і можливі вектори розвитку глобальних світових правових процесів, що відбуваються на міжнародному і регіональних рівнях, та їх вплив на вдосконалення національної правової системи України за допомогою гносеологічного потенціалу сучасної методології юридичної науки.

ПРН 8. Використовувати психолого-юридичні засоби і прийоми в управлінні людьми, розумінні різних особливостей і проявів правової поведінки, правосвідомості та соціалізації особистості.

ПРН 9. Планувати та здійснювати науково-теоретичні та прикладні дослідження з публічного управління та адміністрування і суміжних адміністративно-правових напрямів з використанням сучасної методології, а також визначати перспективні напрями розвитку механізму адміністративно-правового регулювання.

ПРН 14. Демонструвати навички застосування теоретичних знань для вибору судової експертизи, аналізувати можливості судових експертиз для доказування у справі, визначати можливість застосування висновку експерта у правозастосовній діяльності.

ПРН 15. Розкривати загальні та специфічні закономірності існування правових явищ та їх відображення в об'єктивній дійсності на підставі інноваційних підходів і технологій з метою використання у професійній, науковій і науково-педагогічній діяльності.

ПРН 16. Критично оцінювати нормативно-правове забезпечення правоохоронної діяльності, розробляти пропозиції щодо його вдосконалення, а також використовувати навички здійснення оперативно-розшукової діяльності в сучасних умовах.

ПРН 17. Виявляти системний науковий світогляд і потенціал до креативного мислення, мати здатність встановлювати загальні закономірності й тенденції розвитку історико-правових явищ і процесів, демонструвати самостійне мислення, достатнє для наукових досліджень у галузі теорії та історії держави і права, здійснювати викладання історико-правових і теоретико-правових дисципліни на високому науковому й методичному рівнях.

ПРН 18. Здійснювати аналіз національних правових систем окремих країн світу, їх типологізацію, а також юридичні наукові дослідження в контексті сучасного плюралізму правових реальностей на основі порівняльно-правового методу, усвідомлювати витоки, генезис і сучасний стан функціонування юридичних явищ і процесів у зарубіжних правових системах і виявляти тенденції їх розвитку з метою запозичення позитивного правового досвіду у вітчизняну юридичну практику.

ПРН 19. Критично оцінювати сучасний стан правового регулювання публічно-правових відносин, висловлювати обґрунтовані пропозиції щодо вдосконалення конституційного та пов'язаних з ним інших галузей законодавства України, використовувати отримані навички в науково-педагогічній і професійній правозастосовній діяльності.

ПРН 20. Розуміти психолого-педагогічні закономірності професійного навчання та виховання здобувачів вищої освіти відповідно до державних стандартів й шляхи вдосконалення рівня власної кваліфікації.

Згідно з вимогами освітньо-професійної програми здобувачі вищої освіти повинні:

знати:

- стан основних проблем науки авторського права, тенденції розвитку законодавства України та наукової доктрини з питань авторського права
- поняття та правову природу авторського права;
- основні принципи та джерела правового регулювання авторського права;
- види об'єктів авторського права;
- характеристику суб'єктів авторського права;
- права та обов'язки суб'єктів авторського права та інших учасників правових відносин у сфері авторського права;
- особливості виникнення та здійснення авторського права;
- особливості здійснення особистих немайнових та майнових прав автора твору, підстави та порядок вільного використання творів;
- договірні конструкції з розпорядження майновими правами автора;
- порядок укладання договорів щодо розпорядження майновими авторськими правами, трудових договорів між автором та роботодавцем, договорів щодо створення об'єкту авторського права за замовленням;
- форми та способи захисту авторських прав
- діючі норми авторського права;

вміти:

- володіти юридичною термінологією, понятійним, категоріальним апаратом авторського права, загальнонауковою та спеціальною методологією;
- правильно тлумачити та застосовувати норми авторського права в процесі роботи за юридичною спеціальністю;
- орієнтуватися в системі законодавства, що регулює відносини, які виникають із створення, розпорядження правами та захисту прав інтелектуальної творчої діяльності, а також в судовій практиці щодо розгляду справ, пов'язаних із захистом авторського права;
- використовувати дані науки авторського права для вирішення професійних завдань;
- складати проекти договорів щодо розпорядження майновими авторськими правами;
- аргументувати власну точку зору та прийняте за конкретним завданням рішення;
- висловлювати та обґрунтовувати власну позицію при обговоренні проблем правового регулювання та розвитку авторського права в Україні, на міжнародному рівні у наукових дискусіях.

2. Структура навчальної дисципліни

Найменування показників	Характеристика навчальної дисципліни	
	денна форма навчання (д/б та ксф)	заочна форма навчання (д/б та ксф)
	Рік підготовки	
	2	2
Загальна кількість годин – 90 (для денної форми навчання) Загальна кількість годин – 90 (для заочної форми навчання)	Семестр	
	3	3
	Лекції	
	4 год.	
	Семінарські	
	10 год.	
	Практичні	
	16 год.	
	Самостійна робота	
	60 год.	
	Вид контролю	
	екзамен	

3. Структура залікового кредиту (тематичний план)

Назви розділів і тем	Кількість годин									
	денна форма					заочна форма				
	всього	у тому числі				всього	у тому числі			
		л	сем.	п	с. р.		л	сем.	п	с. р.
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11
Тема 1. Авторське право: проблеми правового регулювання	22	2	2	4	14	18	2	2		14
Тема 2. Суб'єкти та об'єкти авторського права	12		2	2	8	16			2	14
Тема 3. Особисті немайнові та майнові права автора	12		2	2	8	18		2	2	14
Тема 4. Договори щодо розпорядження майновими авторськими правами	18		2	4	12	18		2	2	14
Тема 5. Захист прав автора	28	2	2	4	18	20			2	18
	Екзамен					Екзамен				
Усього годин	90	4	10	16	60	90	2	6	8	74

4. Плани семінарських та практичних занять¹

4.1. Плани семінарських занять

Тема 1. Авторське право: проблеми правового регулювання

Навчальний час – 2 год.

Питання до семінарського заняття:

1. Авторське право як інститут цивільного права і права інтелектуальної власності.
2. Історичний розвиток і становлення правової охорони авторського права.
3. Функції авторського права.
4. Принципи авторського права.
5. Концепції правової охорони інтелектуальної власності (копірайт і копілефт).
6. Джерела авторського права
7. Структура правовідносин у сфері авторського права та її елементи.
8. Співвідношення ідеї та втілення ідеї.
9. Строк чинності права інтелектуальної власності на твір.

Тема 2. Суб'єкти та об'єкти авторського права

Навчальний час – 2 год

Питання до семінарського заняття:

1. Первинні та похідні суб'єкти авторського права.
2. Поняття співавторства та його види.
3. Подільне та неподільне співавторство.
4. Спадкоємці авторських прав.
5. Об'єкти авторського права: поняття та види об'єктів авторського права, умови надання творам правової охорони
6. Характеристика окремих видів об'єктів авторського права.

Тема 3. Особисті немайнові та майнові права автора

Навчальний час – 2 год.

Питання до семінарського заняття:

1. Система джерел права щодо розпорядження майновими правами автора.
2. Підстави виникнення та зміст авторських прав. Обмеження авторських прав.
3. Система та характеристика особистих немайнових прав автора.
4. Майнові права інтелектуальної власності на твір.
5. Недоговірні способи розпорядження правами автора.
6. Право слідування та право доступу як специфічні права авторів окремих видів твору.

Тема 4. Договори щодо розпорядження майновими авторськими правами

Навчальний час – 2 год.

Питання до семінарського заняття:

1. Поняття і зміст авторського договору.
2. Види авторських договорів.
3. Договір про передачу права на використання твору.
4. Ліцензія. Ліцензійний договір на використання об'єкта авторського права

---

¹ Плани проведення семінарських та практичних занять приводяться у відповідності до структури залікового кредиту з розрахунку 90 годин на навчальну дисципліну.

5. Договір про створення за замовленням і використання об'єкта авторського права (створення художнього, музичного твору тощо).
6. Договір про передачу (відчуження) майнових авторських прав.

Тема 5. Захист прав автора

Навчальний час – 2 год.

Питання до семінарського заняття:

1. Поняття та порядок захисту авторського права.
2. Види порушення авторського права, що є підставами для його захисту.
3. Поняття та класифікація форм захисту авторського права.
4. Способи цивільно-правового захисту авторського права.
5. Особливості та проблеми судового захисту особистих немайнових та майнових прав автора.
6. Поняття та види юридичної відповідальності за порушення авторського права
7. Цивільно-правова відповідальність за порушення авторського права.
8. Адміністративна відповідальність за порушення авторського.
9. Кримінальна відповідальність за порушення авторського права.

4.2. Завдання для практичних занять

Загальні методичні поради:

Здобувачам вищої освіти в робочих зошитах пропонується розглянути та вирішити практичні ситуації та виконати завдання. Оформлення повинно містити розгорнуту обґрунтовану відповідь з обов'язковим посиланням на нормативно-правові джерела.

Перевіряється викладачем під час проведення практичних занять.

Тема 1. Авторське право: проблеми правового регулювання

Навчальний час – 4 год.

Завдання 1:

Проведення прес-конференції: «Проблеми науки авторського права та шляхи їх подолання»

Пропонується підготувати доповіді дискусійного характеру для обговорення з наступних проблемних питань:

1. Проблеми визначення поняття «Авторське право»;
2. Розвиток законодавства у сфері авторського права в Україні;
3. Співвідношення механізму охорони об'єктів авторського права, патентного права і засобів індивідуалізації учасників цивільного обороту, товарів і послуг;
4. Особливості реалізації в державі міжнародних нормативно-правових актів у сфері захисту та охорони авторського права;
5. Особливості застосування в Україні Всесвітньої конвенції про авторське право;
6. Особливості застосування Бернської конвенції про охорону літературних і художніх творів;
7. Особливості застосування в Україні Договору Всесвітньої організації інтелектуальної власності про авторське право.

За результатами підготовлених доповідей, викладач разом зі здобувачами вищої освіти визначає коло питань, які будуть обговорюватимуться додатково. Після наукової дискусії за визначеним колом питань здобувачами вищої освіти виробляються пропозиції щодо шляхів подолання існуючих проблем та внесення змін в чинне законодавство України.

Завдання 2:

Проведення круглого столу на тему: «Авторське право: актуальні проблеми правового регулювання»

Підготувати індивідуальні есе за наступною тематикою:

1. Порівняльний аналіз законодавства України і держав-учасниць СНД про авторське право.
2. Авторське право і ЗМІ – проблеми правового регулювання.
3. Проблеми авторського права в мережі Інтернет.
4. Інститут авторського права в системі права інтелектуальної власності.
5. Законодавче регулювання вільного використання об'єктів авторського права.
6. Спадкування авторських прав.
7. Авторське право і особливості правового регулювання відносин в авторському праві.
8. Закони України як джерела авторського права.
9. Міжнародні договори як джерела авторського права.

Завдання 3:

Ділова гра: «Прес-конференція»

За результатами проведеного круглого столу, ведучий разом з учасниками «прес-конференції» визначає коло питань, які на ній обговорюватимуться.

Двом-трьом здобувачам вищої освіти пропонується виступити в ролі фахівців та представників влади перед журналістами і розповісти їм особливості тих питань, які винесено на обговорення. Всі інші учасники (журналісти) можуть задавати питання, вказувати свої погодження чи суперечності доповідачам.

Тема 2. Суб'єкти та об'єкти авторського права

Навчальний час – 2 год.

Завдання 1:

Вирішити ситуаційну задачу:

Фабула задачі:

Автори навчального посібника «Авторське право та суміжні права» уклали договір з видавництвом «Оріон» щодо його публікації. Строк випуску посібника та строк дії договору визначено не було. Протягом року вони звертались до видавництва щодо його публікації, однак він так і не був виданий. Оскільки керівництво видавництва «Оріон» не надало конкретної відповіді щодо строків видання посібника, автори звернулися до іншого видавництва «Сучасна наука», з яким узгодили чіткі строки видання.

Коли автори повідомили директора видавництва «Оріон» про намір розірвати договір, він відповів, що оскільки строки в договорі не були визначені, то це означає, що він діє безстроково. Відповідно, права на посібник слід вважати такими, що передані назавжди і автори посібника ніяких авторських прав на нього не мають.

Поясніть, хто зі сторін у даному випадку діє правомірно? Яке рішення повинен ухвалити суд у разі пред'явлення позову?

Завдання 2:

Вирішити ситуаційну задачу:

Фабула задачі:

Мережко М. П. подав для публікації у науковий журнал статтю. Стаття вийшла у найближчому номері журналу. Перечитавши статтю, Мережко звернув увагу, що редактори

журналу суттєво переробили її зміст та змінили формулювання висновків. Окрім цього, була змінена назва статті.

Обурений Мережка звернувся до редакції журналу зі скаргою. Він вимагав опублікувати в журналі спростування, у якому редакція повинна перепросити за некоректну (на його погляд) редакцію статті та опублікувати статтю у попередньому варіанті.

Редакція відповіла, що редакторські правки лише покращили статтю і підвищили її науковий характер. У зв'язку з цим, претензії Мережка безпідставні. Окрім цього, на сайті журналу серед редакційних вимог до статей зазначено, що редакція залишає за собою право редагувати статті. Це означає, що, відправивши статтю у журнал, автор надав йому виключне право вносити будь-які зміни до неї.

Проаналізуйте ситуацію та дайте їй правову оцінку.

Завдання 3:

Вирішити ситуаційну задачу:

Фабула задачі:

У 2018 р. Оліфіренко А. В. за власною ініціативою переклав на українську мову твір Данте «Монархія» та розмістив його для вільного ознайомлення на сайті коледжу, з яким він перебував у трудових відносинах. У 2020 р. керівництво коледжу без згоди Оліфіренка А. В. надало право на видання перекладу цього твору видавництву «Відродження». Книгу було видано тиражем у 15 000 примірників загальною вартістю 600 000 грн.

Оліфіренко А. В. звернувся до суду з позовом. На його думку, коледж не мав права передавати право публікації твору видавництву «Відродження», оскільки він особисто (як автор перекладу) такої згоди не давав. Над перекладом він працював поза межами робочого часу, не використовуючи ресурсів коледжу. Видавництво ж мало погодити з ним публікацію книги та виплатити йому авторський гонорар.

Керівництво коледжу обґрунтовувало правомірність свого вчинку тим, що Оліфіренко А. В. вже понад 15 років перебуває з коледжем у трудових відносинах. Окрім цього, переклад твору Данте «Монархія» на прохання автора було опубліковано на сайті коледжу. Таким чином, Оліфіренко А. В. добровільно надав право коледжу самостійно вирішувати питання перевидання.

Представник видавництва зауважив, що строк дії майнових авторських прав на твір Данте «Монархія» давно минув. Цей твір став суспільним надбанням і тому може вільно публікуватись, незалежно від згоди автора чи будь-якої іншої особи. Відповідно й підстав виплачувати авторську винагороду не має.

Проаналізуйте аргументи сторін. Дайте правову оцінку ситуації. Яке рішення, на Вашу думку, повинен ухвалити суд?

Завдання 4:

Вирішити ситуаційну задачу:

Фабула задачі:

Редакція журналу «Сучасний Менеджмент» уклала авторський договір з гр. Павловим І. Б., за яким журналу передано виключні майнові права на використання низки науково-популярних статей з економічної тематики. Через певний час редакція журналу виявила, що зазначені статті були перевидані у щотижневику «Фінансовий вісник».

Представник журналу звернувся до суду з позовом про стягнення з газети компенсації у розмірі 70 000 грн., зобов'язання опублікувати в газеті інформацію про порушення авторського права з переліком неправомірно опублікованих статей та стягнення з відповідача судових витрат.

Представник газети у суді заперечив проти позову. На його думку, редакція газети діяла правомірно, адже, згідно зі ст. 21 Закону України «Про авторське право і суміжні права», відтворення у пресі попередньо опублікованих у газетах або журналах статей з поточних економічних, політичних, релігійних та соціальних питань допускається без згоди

автора, але з обов'язковим зазначенням його імені та джерела запозичення. Джерело запозичення та ім'я автора у газеті зазначались. Отже, авторського права порушено не було.

Проаналізуйте обставини справи, аргументи позивача та відповідача. Чи правомірні вимоги позивача? Чи обґрунтовані заперечення відповідача? Які Ви знаєте випадки обмеження майнових прав автора?

Завдання 5:

Вирішити ситуаційну задачу:

Фабула задачі:

ТРК «Сігма», згідно з ліцензійним договором, отримала право на одноразовий показ у мережах кабельного телебачення кількох мультиплекційних фільмів, з повтором не пізніше 24 годин після першої демонстрації. Відповідно до додаткового ліцензійного договору, телерадіокомпанії було також передано виключне право дозволяти та забороняти використання згаданих фільмів.

Як з'ясувалось згодом на підставі ліцензійного договору дані мультиплекційні фільми транслюються в ефір також і Телерадіокомпанією «Сонце». Керуючись умовами додаткового договору, ТРК «Сігма» звернулася з позовом до суду щодо заборони їхньої трансляції.

ТРК «Сонце» подала зустрічний позов. На думку її представника, ТРК «Сігма» за ліцензійним договором не має виключного права на використання спірних аудіовізуальних творів, а отже, вона не має права дозволяти або забороняти їхнє використання іншим особам. Що ж до додаткового ліцензійного договору, то він укладений неправомірно й порушує інтереси ТРК «Сонце».

Проаналізуйте аргументи сторін та вирішіть спір. Хто має виключне право дозволяти та забороняти використання твору? Якою вважається ліцензія, якщо її вид не зазначений у договорі?

Завдання 6:

Ділова гра: «Захист дисертаційного дослідження»

Одному зі здобувачів вищої освіти (з числа бажаючих) пропонується підготувати наукову доповідь на тему заняття.

З числа присутніх на занятті, викладач призначає двох опонентів, що попередньо знайомляться з доповіддю і готують письмові відгуки.

У процесі «захисту дисертаційного дослідження» усі здобувачі вищої освіти виступають у ролі членів спеціалізованої вченої ради. Вони можуть ставити питання доповідачу, виступати на підтримку його ідей або критикувати їх. Після завершення наукової дискусії «члени спеціалізованої вченої ради» голосують за присвоєння доповідачеві «наукового ступеня».

Тема 3. Особисті немайнові та майнові права автора

Навчальний час – 2 год.

Завдання 1:

Вирішити ситуаційну задачу:

Фабула задачі:

Редакція газети «Щоденні новини» пред'явила до ТОВ «Аналітика» позов про стягнення компенсації за порушення майнових авторських прав. Підставою для звернення до суду було розміщення на сайті відповідача в мережі Інтернет матеріалу, що був опублікований у газеті позивача. Майнові авторські права на цей матеріал були передані редакції газети автором надрукованої статті Шевченко на підставі авторського договору. У зв'язку з цим позивач вважає свої авторські права порушеними і вимагає від ТОВ

«Аналітика» компенсації в розмірі 40 000 грн.

Відповідач проти позову заперечував, мотивуючи це тим, що розміщення матеріалу на сайті у системі мережі Інтернет не є використанням твору, оскільки воно не належить ні до відтворення, ні до показу, ні до сповіщення твору, у зв'язку з чим не потребує дозволу особи, яка має авторське право.

Чи має редакція авторські права на опубліковану статтю? Чи вірні доводи відповідача? Вирішіть справу.

Завдання 2:

Вирішити ситуаційну задачу:

Фабула задачі:

17 жовтня 2019 р. в рамках XII Міжнародного конкурсу професійних оркестрів на сцені концертної зали «Музична Хвиля» виступив камерний оркестр міста Житомира «Аркадія» з програмою написаною їх диригентом Георгієм Курковим «Симфонія осені». Дану програму автор написав до початку роботи в «Аркадії» і на творі є знак охорони авторського права.

Прем'єру програми чекала все місто, і в залі вільних місць не було (зал вміщує 200 чоловік; вартість білету - 80 грн.)

Коли, після виступу, автор звернувся до адміністрації концертного залу з проханням виплатити йому авторську винагороду, йому повідомили, що це входить в його обов'язки диригента. В якості подяки за гарну роботу запропонували премію в сумі 1 240 грн.

Чи має право Курков вимагати авторську винагороду? Яка сума авторської винагороди має бути виплачена авторові? Чи є правомірним дії керівництва?

Завдання 3:

Вирішити ситуаційну задачу:

Фабула задачі:

Гр. Пусько звернувся до суду з позовом до ТОВ «Арфа» та гр. Бердника про захист авторських прав. У позові він просив заборонити тиражування, розповсюдження DVD дисків, на яких були записані моноспектаклі позивача, а також вилучити та знищити усі примірники з торгового обігу та стягнути з відповідачів компенсацію за порушення авторського права у розмірі 170 000 грн. і моральну шкоду у розмірі 27 000 грн. Позивач мотивував свої вимоги тим, що він є автором усних творів, зафіксованих на дисках, володіє виключними правами відносно їх використання та нікому цих прав не передавав.

Під час розгляду справи було встановлено, що ТОВ «Арфа» виготовило 500 примірників DVD дисків із записом моноспектаклів Пуська. На DVD дисках були розміщені знаки охорони авторських прав та суміжних прав із зазначенням їх володільця - ТОВ «Арфа». Представники відповідача пояснили, що ці записи були випущені на замовлення Бердника, який передав їм оригінал фонограми та видав дозвіл на відтворення її примірників. Частина DVD дисків (250 примірників) була передана ТОВ «Арфа» в якості оплати за тиражування фонограми з правом їх розповсюдження. У суді Бердник пояснив, що авторських прав Пуська він не порушував, а запис усних творів, які передавалися в радіоефірі, зробив самостійно на власній апаратурі. Тому він є себе виробником фонограми і особою, що має суміжні права на її використання.

Кому належать авторські та суміжні права? Чи є в даному випадку порушення прав інтелектуальної власності? За яких умов охороняються суміжні права виробників фонограм?

Завдання 4:

Вирішити ситуаційну задачу:

Фабула задачі:

У науковому журналі «Літера» був розміщений переклад повісті «Сонце» молодого письменника Безсмертного на російську мову без його на це згоди. Переклад був виконаний співробітником журналу. Журнал вийшов у друк тиражем у 10 тисяч примірників. Редакція журналу вказала ім'я автора. За опубліковану повість не була виплачена винагорода.

Чи правомірні дії редакторів журналу? Яка ставка повинна бути використана при розрахунку винагороди автору повісті?

Завдання 5:

Вирішити ситуаційну задачу:

Фабула задачі:

Підприємство «Гончар», яке займається виготовленням виробів з кераміки, випустило в обіг 120 великих керамічних тарілок із чітким зображенням на них м. Ужгород, використавши при цьому фотографії відомого фотографа Карпінського. Ціна кожного виробу складає 100 грн.

Карпінський, побачивши у продажу ці тарілки, звернувся до суду з позовом до підприємства «Гончар», у якому вимагає вилучити дані вироби з продажу та стягнути з відповідача компенсацію за порушення авторських прав. В свою чергу, підприємство «Гончар» виступило проти даного позову, посилаючись на те, що вони зобразили фото на керамічному виробі, а не випустили ряд фотографій ідентичних до авторських.

Чи має місце порушення авторських прав Карпінського? Як потрібно вирішити справу? Якою мала бути сума авторської винагороди?

Завдання 6:

«Взаємне рецензування»

Викладач обирає дві групи здобувачів вищої освіти, які протягом 10 хвилин в письмовій формі висвітлюють поставлену перед ними проблему. Після закінчення роботи здобувачі вищої освіти підводять під нею ризик і передають один одному на рецензування. Здобувач вищої освіти, який рецензує, робить свої помітки на чистій стороні листка і ставить свій підпис. Тобто останній не оцінює роботу колеги, а доповнює її, пропонує свій варіант відповіді. Рецензування обмежується часом і проходить динамічно. Потім роботи передаються викладачеві для остаточної перевірки. Він оцінює і коментує роботи. Перемагає та група, яка змогла більш детально прорецензувати роботу.

Тема 4. Договори щодо розпорядження майновими авторськими правами

Навчальний час – 4 год.

Ситуаційна задача 1:

Фабула задачі:

Гр. Фучик на підставі цивільного договору здійснював переклад статей наукового та популярного характеру для видавництва «Іноземна книга». Згідно з умовами договору, Фучик відмовлявся від права згадуватись в опублікованих працях як автор перекладу та зобов'язаний був здійснювати переклади лише для цього видавництва. У разі надання відповідних послуг іншим видавництвам, договір з ним розривався в односторонньому порядку.

Після двох років співпраці з видавництвом «Іноземна книга» Фучик вирішив переглянути умови договору. Він звернувся з проханням до видавництва зазначити його як автора зроблених ним перекладів. Окрім цього, він вирішив у вільний час перекладати на українську мову праці різних французьких мислителів, а договір з видавництвом, на його думку, обмежував цю можливість.

Директор видавництва зауважив, що за договором Фучик повністю відмовився від права зазначатись автором перекладів, а це означає, що дане право йому більше не належить. Щодо права здійснювати переклад творів у вільний час, то директор зазначив, що договір не позбавляє його такої можливості. Тому змінювати його умови не потрібно. Однак, якщо він

вирішить опублікувати такий переклад в іншому видавництві, договір з ним одразу розірвуть.

Проаналізуйте аргументи сторін. Чи правомірне прохання Фучика? Чи відповідають вимогам законодавства аргументи директора видавництва? Що б Ви порадили у даному випадку автору перекладів?

Ситуаційна задача 2:

Фабула задачі:

Гр. Любченко розробив комп'ютерну програму «Логістика+С», яка виявилась зручною для організації роботи магазинів гуртової торгівлі. Він уклав ліцензійні договори щодо використання даної програми з мережею гуртової торгівлі «Ашан» (без зазначення строку). Згодом до нього звернулись представники ПП «Клуб програмістів», які прагнули доопрацювати програму та почати її серійний продаж. У результаті переговорів між гр. Любченко та ПП «Клуб програмістів» було укладено договір «Про передання комплексу виключних майнових права на комп'ютерну програму «Логістика+С».

Після укладення договору ПП «Клуб програмістів» вирішило розірвати ліцензійний договір з «Ашан», на що представник мережі зауважив, що: 1) умови ліцензійного договору МГТ «Ашан» не порушувались, отже підстав для розірвання договору немає; 2) укладення договору про передання виключних прав інтелектуальної власності не впливає на ліцензійні договори, які були укладені раніше, а це означає що право розірвати договір має лише гр. Любченко, який й надалі є ліцензіаром.

Проаналізуйте ситуацію та надайте їй правову оцінку.

Ситуаційна задача 3:

Фабула задачі:

Художник-імпресіоніст Заревський Ф. на підставі договору про створення за замовленням та використання об'єкта права інтелектуальної власності написав картину для галереї «Імпредо». За договором художник отримав фіксовану суму у 4 200 грн. за картину, а галерея отримала право показувати її на національних та закордонних виставках. Протягом року галерея надіслала оригінал картини на різні виставки, а також розмістила її фотографію на своєму офіційному сайті із зазначенням ціни оригіналу та копій картини, (які роздруковувались на полотні та майже не відрізнялись від оригіналу). До кінця року галерея продала 15 копій картини (по 2000 грн. за кожен), а на аукціоні (який організувало ПП «Аукціонний дім мистецтв») оригінал було продано за 15 000 грн.

Дізнавшись про продаж копій та оригіналу картини з преси, та вважаючи, що його авторські права порушені, Заревський Ф. звернувся до керівництва галереї. На думку художника: 1) галерея не мала права розміщувати картину на своєму офіційному сайті; 2) вона не мала права робити та продавати копії картини без укладення ліцензійного договору або внесення відповідних змін до вже укладеного; 3) у разі продажу оригіналу та копій картини, галерея повинна заплатити автору 5% їхньої вартості.

Керівництво галереї відмовило художнику у його вимогах, мотивуючи це тим, що договором передбачалась лише фіксована сума оплати, яка була йому повністю виплачена. Картина ж за договором була власністю галереї й остання мала право використовувати картину будь-яким способом.

Чи були у даному випадку порушені авторські права художника? Чи обґрунтовані аргументи сторін даного спору?

Завдання 4:

Підготовка проекту договору

У розробці проекту приймають участь двоє здобувачів вищої освіти, кожен з яких представляє одну із сторін договору. Завданням є узгодження умов договору таким чином, щоб вони влаштували сторони та відповідали умовам чинного законодавства. Пропонується

скласти проекти наступних договорів:

- ліцензійного договору;
- договору про створення за замовленням і використання об'єкта права інтелектуальної власності;
- договору про передання виключних майнових прав інтелектуальної власності;
- іншого договору щодо розпоряджання майновими правами інтелектуальної власності (за вибором здобувачів вищої освіти).

Тема 5. Захист прав автора

Навчальний час – 4 год.

Завдання 1:

Моделювання судового засідання

На початку заняття групі здобувачів вищої освіти пропонується розіграти ситуацію яка виникла за певних умов в сфері захисту прав автора. До цієї групи входять сторони процесу та інші учасники (за необхідності). Виходячи з умов спірної ситуації і відведеної ролі, кожен з учасників повинен максимально обґрунтовано представити свою позицію, а «суддя» повинен винести своє рішення (дати відповідь на поставлене у спорі питання).

Завдання 2:

Ділова гра: «Аналіз судової практики»

Здобувачі вищої освіти діляться на групи, обирають представників, які самостійно або за допомогою своєї групи складають список джерел для опрацювання. Ознайомлюються з відповідними джерелами та оформлюють результати їх опрацювання у вигляді таблиці, які віддають викладачу. Перемагає та група, яка найшвидше і найповніше розкриває зазначену тему.

Ситуаційна задача 3:

Фабула задачі:

Під час спілкування у соціальній мережі Анастасія – вокаліст групи «Бенжамін» випадково знайшла фейк-сторінку, на якій було зображено її фото, записи з концертів та інша інформація про її професійну діяльність. Крім того, людина, що створила сторінку, активно спілкувалася з прихильниками та на власній сторінці розміщувала досить категоричні висловлювання з вживанням нецензурної лексики щодо окремих видатних осіб. Анастасія не поділяла висловлені думки, намагалася звернутися до цієї людини з проханням видалити сторінку та припинити завдавати шкоди її честі, гідності та ділової репутації, а також звернулася до адміністрації сайту, але так і не отримала відповіді.

Крім цього, на її сторінці було розміщено для вільного перегляду та завантаження твори літератури сучасних авторів і активні посилання на музичні та аудіовізуальні твори, права на які Анастасії не належать.

Надайте правову оцінку ситуації. Які права порушуються при створенні фейк-сторінки? Яким чином можливо захистити права Анастасії? Чи є правомірним розміщення на власній сторінці у соціальних мережах об'єктів авторських та суміжних прав, які охороняються законом чи активних посилань на інші ресурси в мережі Інтернет, де розміщені такі об'єкти?²

Ситуаційна задача 4:

Фабула задачі:

Позивач Прохоров, який працює фотографом-ілюстратором у фотоательє «Емоція»

² Право інтелектуальної власності: навчальний посібник / Еннан Р. Є., Кулініч О. О., Мазуренко С. В., Менсо І. В., Романадзе Л. Д. – К. : Алерта, 2016. – 492 с. – С. 441.

завернувся до суду з позовом до завідувача рекламного відділу ТОВ «Галичина Фарм» про відшкодування шкоди, завданої порушенням його авторського права.

Свої вимоги він обґрунтував тим, що відповідач не отримавши дозволу у Прохорова використав його творчий об'єкт – художню фотографію дитячого хореографічного колективу для оформлення рекламних плакатів та упаковки своєї продукції.

Прохоров вимагає накласти арешт на зазначену продукцію та стягнути завдані матеріальні збитки в розмірі 10000 грн.

Яке рішення має ухвалити суд? Назвіть способи цивільно-правового захисту авторського права.

5. Завдання для самостійної роботи

5.1. Підготовка рефератів

Загальні методичні рекомендації:

Реферат (доповідь) оформлюється у вигляді письмової роботи в обсязі 5-7 сторінок. Представляється на папері та електронному носії.

Приблизна тематика рефератів, доповідей (відповідно до структури навчальної дисципліни):

1. Авторське право як інститут права інтелектуальної власності.
2. Історія виникнення, становлення та розвитку авторського права.
3. Співвідношення ідеї та втілення ідеї.
4. Цивільний кодекс України як джерело регулювання авторського права.
5. Міжнародна охорона літературної і художньої власності (авторське право).
6. Адаптація законодавства України у сфері авторського права до законодавства Європейського Союзу.
7. Перспективи удосконалення законодавства України з питань правової охорони авторського права.
8. Концепції правової охорони авторського права як інституту права інтелектуальної власності (копірайт, копілефт).
9. Сфера дії авторського права.
10. Об'єкти авторського права.
11. Поняття творів та умови надання їм правової охорони.
12. Комп'ютерні програми і бази даних як об'єкти авторського права.
13. Суб'єкти авторського права.
14. Співавторство та його види.
15. Права і обов'язки суб'єктів авторського права.
16. Особисті немайнові права автора.
17. Майнові права автора.
18. Виключне право на використання твору.
19. Виключне право на дозвіл чи заборону використання твору іншими особами: проблеми правового регулювання.
20. Способи використання твору.
21. Вільне використання твору та його види.
22. Право на доступ до твору образотворчого мистецтва.
23. Право слідування.
24. Історія виникнення права слідування на твори образотворчого мистецтва.
25. Строки чинності авторських прав.
26. Наслідки припинення чинності авторських майнових прав.
27. Права спадкоємців на захист особистих немайнових прав.

28. Еволюція договірних відносин в Україні в галузі авторського права.
29. Авторські договори та їх види: видавничі, сценарні, художнього замовлення.
30. Видавничі авторські договори: загальна характеристика.
31. Використання фотографічних творів з зображенням фізичної особи на підставі договору.
32. Організації України, які захищають авторські і суміжні права: поняття, порядок створення та компетенція.
33. Поняття та становлення системи колективного управління майновими правами суб'єктів авторського права.
34. Програма інтеграції України до Європейського Союзу у галузі авторського права: проблеми реалізації.
35. Концепція розвитку співробітництва з Європейським Союзом у галузі авторського права: загальна характеристика.
36. Як захистити наукову роботу здобувача вищої освіти: проблеми правового регулювання та шляхи вирішення.
37. Проблеми захисту українських споживачів від контрафактної та піратської продукції та шляхи їх подолання.
38. Плагіат в українському інформаційному просторі: шляхи подолання.
39. Авторське право та Інтернет: нові можливості чи нові проблеми?
40. Форми захисту авторського права.
41. Юрисдикційна форма захисту авторського права.
42. Проблемні аспекти неюрисдикційної форми захисту.
43. Способи цивільно-правового захисту авторського права.
44. Особливості судового захисту авторського права.
45. Способи забезпечення позову у справах про порушення авторського права і суміжних прав.
46. Судова практика про захист авторського права в Україні.
47. Комп'ютерні програми як об'єкт авторського права: проблемні аспекти захисту.
48. Авторські права на фотографічні твори, приватні листи та щоденники: проблемні аспекти судового захисту.
49. Захист авторського права у англосаксонській та прецедентній правовій системі: порівняльний аспект.
50. Цивільна відповідальність за порушення авторського права.
51. Адміністративна відповідальність за порушення авторського права.
52. Кримінальна відповідальність за порушення авторського права.

5.2. Орієнтовні тестові завдання для перевірки засвоєння теоретичного матеріалу

Загальні методичні поради:

Тестові завдання виконуються шляхом надання лише однієї правильної відповіді на запропоноване питання. Декілька правильних відповідей на питання не допускається.

1. До об'єктів авторського права відповідно до законодавства України не належать?:

- a) літературні та художні твори;
- b) комп'ютерна програми;
- c) промови, проповіді та інші усні твори;
- d) твори народної творчості (фольклор).

2. Хто не відноситься до суб'єктів авторського права?:

- a) автор;
- b) фізичні та юридичні особи, які набули прав на твори відповідно до договору або закону;
- c) малолітні особи та фізичні особи, визнані судом недієздатними;
- d) організації мовлення щодо програм (передач).

3. Яке право автора є виключним?:

- a) право автора;
- b) майнове право автора;
- c) особисте немайнове право автора;
- d) майнове право автора, у разі створення за замовленням твору архітектури.

4. Які із перелічених об'єктів охороняються авторським правом?:

- a) твори ужиткового мистецтва;
- b) символи та знаки підприємств, установ та організацій;
- c) грошові знаки;
- d) географічне зазначення.

5. З якого моменту виникає авторське право?

- a) створення твору, тобто надання йому об'єктивного виду;
- b) реєстрації твору в компетентному державному органі;
- c) опублікування твору (випуску твору у світ);
- d) лише з моменту сповіщення автором своїх прав шляхом використання спеціального знаку, встановленого законом (знаку охорони авторського права)

6. До особистих немайнових прав автора належить?:

- a) відтворення твору;
- b) забороняти під час публічного використання твору згадування свого імені;
- c) використання твору;
- d) здійснювати переробки, адаптації, аранжування та інші подібні зміни творів.

7. Які дії автора є опублікуванням твору (випуском твору у світ)?:

- a) будь-яким способом повідомлення про твір невизначеному колу осіб, у тому числі видання, публічне виконання, передання по радіо чи телебаченню тощо;
- b) державна реєстрація твору;

с) повідомлення про твір компетентний орган державної влади або місцевого самоврядування, що знаходиться у населених пунктах обласного значення за місцем проживання автора.

8. До особистих немайнових прав автора архітектурного твору належать?:

- a) виключне право на твір;
- b) право доступу до твору з метою його фотографування;
- c) використання дизайнерського рішення;
- d) зазначення імені на об'єкті.

9. Яке із перелічених прав відноситься до майнових прав автора?:

- a) виключне право авторства;
- b) право вимагати збереження цілісності твору;
- c) виключне право на використання твору;
- d) право на подання твору на конкурси та премії.

10. Службовим твором визнається?:

- a) твір, створений за авторський договір;
- b) твір, створений у порядку виконання службових обов'язків відповідно до трудового договору;
- c) твір, створений працівником за трудовим договором без надання службового завдання;
- d) твір, переданий у спадщину юридичній особі.

12. Співавтору належить авторське право на твір, створений спільною творчою працею?:

- a) лише на свою частину у творі, яка має самостійне значення;
- b) на весь твір, якщо усі співавтори попередньо дійшли про це згоди;
- c) на весь твір, якщо він є нерозривним цілим;
- d) на весь твір, незалежно від його роздільності чи нероздільності.

13. Співавтори це?:

- a) всі особи, що були причетні до оприлюднення твору;
- b) особи, творчою працею яких створено твір;
- c) інвестори, особи, що фінансували створення твору;
- d) особи, що надавали консультативну допомогу та керували проектом.

14. Авторське майнове право на службові твори переважно виникає?:

- a) у автора;
- b) у роботодавця;
- c) у автора і роботодавця;
- d) у інвестора.

15. Які попередньо правомірно оприлюднені твори становлять виняток щодо їх вільного відтворення виключно в особистих цілях без згоди автора та виплати винагороди?:

- a) художні твори;
- b) аудіовізуальні твори;
- c) твори архітектури у формі будівель і споруд.

16. У якому випадку правонаступники мають право на опублікування твору після смерті автора?:

- a) лише у разі покладання на спадкоємця обов'язку опублікувати твір або визначену його частину;
- b) якщо його опублікування не суперечить волі автора;
- c) правонаступник наділяється таким правом у будь-якому разі, крім випадків, встановлених законом.

17. Яка латинська літера, обведена колом, є знаком охорони авторського права?:

- a) G;
- b) D;
- c) C;
- г) A.

18. Строк дії авторського права становить?:

- a) протягом всього життя автора;
- b) 70 років;
- c) 50 років після його смерті;
- d) протягом всього життя автора і 75 років після його смерті

19. Хто із перелічених осіб є автором аудіовізуального твору?:

- a) виробники відеограм;
- b) організації мовлення;
- c) виконавці творів;
- d) оператори-постановники.

20. Спадкоємці на твір образотворчого мистецтва щодо проданих картин автором мають право на одержання?:

- a) 7 % від кожного наступного продажу товару;
- b) 10 % від кожного наступного продажу товару;
- c) 5 % від кожного наступного продажу товару;
- d) 3 % від кожного наступного продажу товару.

21. Якщо твір складається з різних оригінальних частин, то:

- a) вони, як і оригінальна назва твору охороняються авторським правом;
- b) тільки у разі, коли автор захистив право власності на кожную;
- c) охороняється тільки назва твору;
- d) автору необхідно називати ці частини по-різному.

22. Які твори є похідними?:

- a) твори, які становлять переробку іншого твору;
- b) твори, відтворені з оригіналу письмового чи іншого графічного твору за допомогою репрографії;
- c) музичні та музично-драматичні твори.

23. Що є репрографічним відтворенням твору?

- a) факсимільне відтворення оригіналу письмового чи іншого графічного твору шляхом фотокопіювання;
- b) відтворення у будь-якому розмірі оригіналу письмового чи іншого графічного твору або його примірника шляхом запису в електронній (у тому числі цифровій) формі;
- c) відтворення у будь-якому розмірі оригіналу письмового чи іншого графічного твору або його примірника у оптичній чи іншій формі, яку зчитує комп'ютер.

- 24. Яка кількість примірників допускається для репрографічного відтворення без згоди автора або іншої особи, яка має авторське право?:**
- a) двох;
  - b) на вимогу бібліотеки чи архіву;
  - c) одного;
  - d) з дозволу автора не більше трьох.
- 25. Які наслідки закінчення строку дії авторського права?:**
- a) твір переходить у суспільне надбання;
  - b) твір передається спадкоємцям і може використовуватися лише за їх згодою;
  - c) твір передається до бібліотек та архіву;
  - d) твір переходить у надбання держави.
- 26. Протягом якого строку здійснюється заявка про реєстрацію авторського права на твір?:**
- a) протягом місяця;
  - b) протягом трьох місяців;
  - c) протягом шести місяців;
  - d) протягом 12 місяців.
- 27. Комп'ютерні програми охороняються?:**
- a) патентним правом;
  - b) суміжним правом;
  - c) авторським правом.
- 28. Комп'ютерні програми охороняються як:**
- a) літературні твори;
  - b) компонування інтегральної мікросхеми
  - c) промисловий зразок
- 29. Чи належать авторські права на веб-сайт його власнику?:**
- a) так;
  - b) ні;
  - c) так, лише при умові, що всі матеріали сайту виконані автором самостійно.
- 30. Кому можуть належати особисті немайнові права автора твору?:**
- a) виключно автору твору;
  - b) автору твору або іншим особам, якщо це встановлено законом;
  - c) автору твору та його правонаступникам у разі особистого розпорядження;
  - d) автору та його правонаступникам після смерті автора.
- 31. Договором про передачу права на використання твору є?:**
- a) договір франчайзингу;
  - b) договір купівлі-продажу твору як об'єкта авторського права, втіленого у матеріальну форму;
  - c) авторський договір.
- 32. У якому випадку автор твору образотворчого мистецтва має право вимагати від особи у власності якої перебуває такий твір доступ до нього, з метою використання та відтворення такого твору?**
- a) лише у випадку ймовірності його пошкодження або знищення;

- b) лише з дозволу власника твору або у разі неотримання такого дозволу за ухвалою суду про забезпечення позову;
- c) у будь-якому разі, якщо це не порушує законні права та інтереси власника твору.

33. Перехід авторського твору у суспільне надбання надає право?:

- a) використовувати вільно цей твір з виплатою суспільству ренти;
- b) використовувати їх вільно без виплати авторської винагороди;
- c) використовувати у подальшому ці твори лише з дозволу суспільства;
- d) використовувати цей твір лише державою у особі її уповноважених органів.

34. До авторських договорів належить?:

- a) ліцензійний договір на умовах виключної, одиначної чи невиключної ліцензії;
- b) договір форфейтингу;
- c) договір франчайзингу;
- d) договір про спільну діяльність.

35. Що є невиключним правом на використання твору?

- a) передача автором іншій особі права використовувати твір певним способом і у встановлених межах зі збереженням за автором права на використання твору і на передачу невиключного права на використання твору іншим особам;
- b) передача автором іншій особі права використовувати твір певним способом і у встановлених межах із залишенням за автором права на використання цього твору лише в частині прав, що не передаються;
- c) передача автором іншій особі права використовувати твір певним способом і у встановлених межах без залишенням за автором права на будь-яке використання твору.

36. За ліцензійним договором одна сторона (ліцензіар) надає другій стороні (ліцензіату)?:

- a) особисті немайнові права на використання об'єкта права інтелектуальної власності;
- b) право на одержання винагороди за використання об'єкта права інтелектуальної власності;
- c) виключне право на результат творчої діяльності;
- d) дозвіл на використання об'єкта права інтелектуальної власності (ліцензію).

37. У разі відсутності в ліцензійному договорі умови про територію, на яку поширюються надані права на використання об'єкта права інтелектуальної власності, дія ліцензії поширюється на?:

- a) територію усіх держав, які є учасниками Договору про заснування ВОІВ;
- b) територію держав-учасниць Європейського Союзу;
- c) територію області України, в якій був підписаний ліцензійний договір;
- d) територію України.

38. Оригінал твору образотворчого мистецтва, створеного за договором про створення за замовленням і використання об'єкта права інтелектуальної власності, переходить у власність?:

- a) замовника;
- b) творця;
- c) творця і замовника як об'єкт їхньої спільної сумісної власності;
- d) роботодавця.

- 39. Сторонами ліцензійного договору є?:**
- a) продавець ліцензії;
  - b) ліцензіар;
  - c) правоволоділець;
  - d) ліцензіат.
- 40. Ліцензія може бути оформлена як?:**
- a) довіреність;
  - b) складова частина довіреності;
  - c) окремий документ;
  - d) складова частина ліцензійного договору.
- 41. Типові ліцензійні договори можуть затверджувати?:**
- a) сторони ліцензійного договору;
  - b) організації колективного управління;
  - c) уповноважені відомства;
  - d) творчі спілки.
- 42. Авторське право на твір, вперше опублікований протягом 30 років після смерті автора становить?:**
- a) протягом 70 років від дати його правомірного опублікування;
  - b) протягом 50 років з дати опублікування;
  - c) протягом 60 років з дати опублікування.
- 43. Який строк охорони авторських прав передбачений законодавством для твору, який був вперше оприлюднений після закінчення строку охорони авторського права?**
- a) 20 років від часу його першого оприлюднення;
  - b) 25 років від часу його першого оприлюднення;
  - c) 30 років з 1 січня наступного року після року його оприлюднення;
  - d) 50 років з 1 січня наступного року після року його оприлюднення.
- 44. Що вважається плагіатом?:**
- a) вчинення дії, що загрожує порушенню авторських прав;
  - b) підроблення, зміни і вилучення інформації в електронній формі;
  - c) опублікування, відтворення і розповсюдження без дозволу примірників твору;
  - d) оприлюднення твору під іменем особи, що не є його автором.
- 45. Формами захисту авторського права є?:**
- a) юрисдикційна;
  - b) неюрисдикційна;
  - c) всі відповіді вірні.
- 46. Який спосіб захисту не відноситься до превентивно-припинних способів захисту авторського права?:**
- a) визнання права;
  - b) відшкодування збитків та інші способи відшкодування майнової шкоди;
  - c) зміна та припинення правовідношення;
  - d) заборона поширення інформації.
- 47. Способами цивільно-правового захисту авторських та суміжних прав є вимога про?:**

- a) відшкодування матеріальної та моральної шкоди;
- b) виплату компенсації у розмірі від 10 до 50 000 мінімальних заробітних плат;
- c) накладання штрафу у розмірі до 100 відсотків суми, що присуджується судом на користь позивача.

48. Протягом якого часу власник веб-сторінки в мережі Інтернет повинен направити власнику веб-сторінки копію заяви особи про припинення порушення прав автора з моменту її отримання?

- a) 24 годин;
- b) 5 днів;
- c) 10 днів;
- d) протягом місяця.

49. Що є піратством у сфері авторського права?

- a) опублікування, відтворення контрафактних примірників творів;
- b) ввезення на митну територію України без дозволу осіб, які мають авторське право, примірників творів;
- c) виготовлення, розповсюдження, ввезення з метою розповсюдження і застосування засобів технічного для обходу технічних засобів захисту авторських прав на митну територію України.

50. Суб'єкт авторського права може передати управління своїми майновими правами повіреному на підставі?:

- a) договору про передачу виключних прав на виключного права на використання твору;
- b) договору на управління майновими правами;
- c) договору доручення.

5.3. Створення презентацій у PowerPoint

Загальні методичні рекомендації:

Мультимедійна презентація містить текстові матеріали, фотографії, малюнки, слайд-шоу, звукове оформлення і дикторський супровід, аудіо та відеофрагменти і анімації.

1. При оформленні мультимедійної презентації необхідно дотримуватися єдиного стилю подання інформації.
2. Всі слайди презентації повинні бути виконані в програмі Microsoft PowerPoint будь-якої версії в єдиному стилі.
3. Розмір файлу повинен бути не більш ніж 2Мб, кількість слайдів 10-15.
4. Має бути титульний, інформаційний та підсумковий слайди.
5. Титульний слайд повинен відображати тему презентації і хто її виконав (прізвище, ім'я, навчальна група, курс, факультет).
6. На підсумковому слайді вказується список використаних джерел та стислий висновок роботи.
7. Формат слайдів. Параметри сторінки: - розмір слайдів - екран; орієнтація - альбомна; ширина - 24 см.; висота - 18см.; нумерація слайдів з «1».
8. Формат видачі слайдів - «Презентація на екрані».
9. Оформлення слайдів: шрифти для використання: TimesNewRoman, Arial, ArialNarrow. Не дозволяється змішувати різні типи шрифтів в одній презентації.
10. Написання: звичайний, курсив, напівжирний; колір і розмір шрифту має бути підібраний так, щоб всі надписи чітко читати на обраному полі слайду.
11. У титульному і підсумковому слайді використання анімаційних об'єктів не допускається.
12. Слайди не переповнювати текстом.

13. Використовувати прості слова та речення.
  14. Вимоги до інформації: науковість, логічність, доступність, однозначність, лаконічність, завершеність, достовірність, сучасність, достатність.
  15. Недопустимість граматичних та інших помилок.
  16. На одному слайді не рекомендується використовувати більш ніж 3 кольори: один для фону (світлий), другий для заголовку, третій для тексту.
  17. Таблична інформація вставляється до слайду як таблиця текстового процесора MS Word або табличного процесора MS Excel. Але не слід використовувати таблиці з великою кількістю даних.
  18. Діаграми готуються з використанням майстра діаграм табличного процесора MS Excel.
  19. Надписи до ілюстрованого матеріалу повинні відповідати його змісту.
  20. Файлу мультимедійної презентації надати ім'я та розширення ppt. Наприклад: Петренко А. С- petrenko_as.ppt або as_petrenko.ppt
- Примітка: у презентації розміщувати тільки оптимізовані (стислі) високої якості зображення.

Приблизна тематика (напрямок розробки) презентацій у PowerPoint, що пропонуються (відповідно до структури навчальної дисципліни)

1. Історія виникнення авторського права у світі.
2. Історія становлення авторського права в Україні.
3. Міжнародні нормативно-правові акти як джерела авторського права.
4. Міжнародний вплив на формування та правову охорону авторських прав.
5. Поняття та юридична природа авторських прав.
6. Проблемні аспекти визначення об'єктів авторського права.
7. Компіляція даних (бази даних) як об'єкти авторського права.
8. Загальна характеристика та види суб'єктів авторського права.
9. Актуальні питання співвідношення права власності та права інтелектуальної власності на об'єкти авторського права.
10. Проблемні питання реєстрації та засвідчення авторського права.
11. Актуальні питання визначення особистих немайнових прав суб'єктів авторського права.
12. Поняття та характеристика майнових прав суб'єктів авторського права.
13. Проблемні питання використання авторських творів (право на опублікування).
14. Проблемні питання використання авторських творів (право на відтворення твору будь-яким способом та у будь-якій формі).
15. Проблемні питання використання авторських творів (публічне виконання та публічне сповіщення творів).
16. Проблемні питання використання авторських творів (Переклади творів).
17. Актуальні питання укладання та виконання авторських договорів.
18. Відмежування авторського договору від інших видів договорів.
19. Особливості цивільно-правова відповідальності за порушення авторського права.
20. Особливості адміністративної та кримінальної відповідальності за порушення авторського права.

7. Методи навчання та контролю

Під час освітнього процесу використовуються наступні методи навчання: словесні, наочні, практичні, інноваційні. Методи контролю – усне та письмове опитування, практична перевірка, тестовий контроль тощо.

8. Форми та методи контролю, критерії оцінювання результатів навчання

Основними критеріями, що характеризують рівень компетентності здобувача вищої освіти при оцінюванні результатів поточного та підсумкового контролів, є такі:

- виконання всіх видів навчальної роботи, що передбачені робочою програмою навчальної дисципліни;
- глибина і характер знань навчального матеріалу за змістом навчальної дисципліни, що міститься в основних та додаткових рекомендованих нормативних та доктринальних джерелах;
- вміння аналізувати явища, що вивчаються, у їх взаємозв'язку і розвитку;
- характер відповідей на поставлені питання (чіткість, лаконічність, логічність, послідовність тощо);
- вміння застосовувати теоретичні положення під час розв'язання практичних задач;
- вміння аналізувати достовірність одержаних результатів.

8.1. Оцінювання результатів поточної роботи (завдань, що виконуються на практичних, семінарських та консультаціях, результати самостійної роботи осіб, що навчаються) рекомендується проводити за критеріями:

Завдання, задачі, роботи (у % від кількості балів, виділених на завдання із заокругленням до цілого числа):

- 0% - завдання не виконано;
- 40% - завдання виконано частково або невчасно, а відповідь містить суттєві помилки методичного характеру;
- 60% - завдання виконано повністю, але невчасно, а відповідь містить суттєві помилки у розрахунках або в методиці;
- 80% - завдання виконано повністю і вчасно, проте відповідь містить окремі несуттєві недоліки (розмірності, висновки, оформлення тощо);
- 100% - завдання виконано правильно, вчасно і без зауважень.

8.2. Ситуаційні справи, конкретні ситуації та інші завдання творчого характеру (% від кількості балів, виділених на завдання із заокругленням до цілого числа):

- 0% - завдання не виконано;
- 40% - завдання виконано частково, висновки не аргументовані і не конкретні, звіт підготовлено недбало;
- 60% - завдання виконано повністю і вчасно, висновки містять окремі недоліки, судження особи, що навчається не достатньо аргументовані, звіт підготовлено з незначним відхиленням від вимог;
- 80% - завдання виконано повністю і вчасно, проте висновки містять окремі несуттєві недоліки несистемного характеру;
- 100% - завдання виконано правильно, вчасно і без зауважень.

Форми поточного та підсумкового контролю

Для ефективної перевірки рівня засвоєння здобувачами знань, умінь і навичок з навчальної дисципліни використовують наступні методи контролю:

- 1) метод усного контролю;
- 2) метод письмового контролю;

- 3) метод тестового контролю;
- 4) метод програмованого контролю.

Для перевірки рівня засвоєння здобувачами знань, умінь і навичок з навчальної дисципліни використовують наступні форми контролю:

1) **Поточний контроль успішності** – це систематична перевірка знань здобувачів, яка проводиться викладачем на поточних заняттях відповідно до розкладу та відповідно до силабусу. Поточний контроль здійснюється на кожному занятті відповідно до конкретних цілей теми з метою перевірити ступінь та якість засвоєння матеріалу, що вивчається. В процесі поточного контролю оцінюється самостійна робота здобувачів щодо повноти виконання завдань, рівня засвоєння навчальних матеріалів, оволодіння практичними навичками аналітичної, дослідницької роботи та ін.

2) **Підсумковий контроль** – контроль навчальних досягнень здобувачів з метою оцінки якості освоєння ними програми навчальної дисципліни, що проводиться в період проміжної атестації у формі заліку або іспиту. Мета підсумкового контролю – виявити засвоєння навчальної дисципліни в цілому, розуміння навчального матеріалу, взаємозв'язок змісту навчального матеріалу, логіку його засвоєння тощо.

8.3. Рейтингова система оцінювання результатів навчання

8.3.1. Нормативне підґрунтя встановлення рейтингу компетентності здобувачів

Нормативним підґрунтям встановлення рейтингу компетентності є Закон України «Про вищу освіту». Відповідно до статті 50 Закону України «Про вищу освіту» формами організації освітнього процесу є: 1) навчальні заняття; 2) самостійна робота; 3) практична підготовка; 4) контрольні заходи.

Розподіл балів, з яких формується рейтинг компетентності здобувача, відбувається між поточним контролем (60 балів) та підсумковим контролем (40 балів).

8.3.2. Рейтинг компетентності здобувачів з навчальної дисципліни

Рейтинг компетентності з навчальної дисципліни, що забезпечуються кафедрою включає *рейтинг компетентності з навчальної роботи* (аудиторна робота та самостійна робота) та *рейтинг компетентності з підсумкового контролю* (контрольні заходи). Що відповідає пропорції за 100-бальною шкалою.

Якщо здобувач виявляє бажання займатися науковою роботою то йому додатково до підсумкового рейтингу компетентності з дисципліни можуть бути зараховані *бали наукової роботи*. У разі зарахування додаткових балів за результатами наукової роботи загальний рейтинг компетентності здобувача з навчальної дисципліни не може перевищувати 100 балів³.

Якщо сумарний рейтинг компетентності здобувача складає менше 60 балів він вважається таким, що має академічну заборгованість.

8.3.2.1. Рейтинг з навчальної роботи здобувача

Відповідно до структури навчального плану навчальна робота складається з *аудиторної роботи* (лекційні, семінарські, практичні заняття) і *самостійної роботи*.

Оцінювання компетентності з навчальної роботи здобувача з дисципліни здійснюється шляхом встановлення відповідного рівня знань за кожне навчальне заняття та виставлення балів від 2 до 5 (табл. 1).

³Тобто даний рейтинг є додатковим і у разі перевищення 100 бальної шкали зменшується на ту кількість балів які її перевищують. Наприклад, *рейтинг компетентності з навчальної роботи* (аудиторна робота та самостійна робота) – 55 балів, *рейтинг компетентності з підсумкового контролю* (контрольні заходи) – 35 балів, *рейтингові бали за наукову роботу* – 20 балів, сума 55+35+20=110, *загальний рейтинг компетентності здобувача вищої освіти* - 100 балів.

Таблиця 1

Аудиторна робота (поточне накопичення балів)	Підсумковий контроль	Підсумкова кількість балів
	екзамен	
Мах 60%	Мах 40%	Мах 100%
Тема 1. Тема 2. Тема 3. ... Тема 5. Самостійна робота		

Важливо пам'ятати, що бали це не число, що отримуються в результаті вимірювань і обчислень, а приписане оціночне судження. Виставляючи бали, науково-педагогічний працівник має їх обґрунтувати, керуючись логікою та існуючими критеріями (табл. 2).

Таблиця 2

Характеристика оцінювання рівня компетентності здобувача

Бали	Критерій оцінювання компетентності
2 ⁴	Незадовільний рівень компетентності. У здобувача відсутні знання навчального матеріалу або він відмовляється відповідати на запитання, передбачені робочою програмою навчальної дисципліни. Здобувач має <i>фрагментарні знання</i> , що базуються на попередньому досвіді. Не здатен формулювати визначення понять, класифікаційні критерії та тлумачити їхній зміст. Не може використовувати знання при вирішенні практичних завдань.
3	Достатній рівень компетентності. Здобувач має <i>базові знання</i> з навчальної дисципліни. Формулює юридичні поняття, класифікаційні критерії, але допускає інтерпретаційні помилки. Може виокремити ознаки явища та їх охарактеризувати (риси, властивості, аспекти). Відповідь надається за одним джерелом навчальної літератури. При відтворенні знань застосовує репродуктивний тип мислення, відсутнє системне викладення навчального матеріалу. Не вміє доказово обґрунтовувати свої судження, допускає неточності при використанні знань для вирішення практичних завдань.
4	Добрий рівень компетентності. Здобувач має <i>грунтовні знання</i> навчального матеріалу, але під час відповіді допускає незначні помилки. Володіє категоріально-понятійним апаратом та здатен використовувати знання для вирішення практичних завдань. Може охарактеризувати склад (зміст) явища (або внутрішню побудову явища) та його елементів. Може обґрунтувати призначення явища, яке конкретизується у його функціях (напрямах впливу на інші явища). Може навести подібність та відмінність з іншими спорідненими та протилежними явищами. Відповідь надається за декількома джерелами навчальної літератури, з посиланням на нормативно-правові акти та наведенням прикладів. При відтворенні знань застосовує продуктивний тип мислення.
5	Відмінний рівень компетентності. Здобувач має <i>системні знання</i> глибоко і повно засвоїв увесь навчальний матеріал, в якому легко орієнтується, володіє категоріально-понятійним апаратом, вміє пов'язувати теорію з практикою, вирішувати практичні завдання, висловлювати і обґрунтовувати свої судження. Може навести особливості інтерпретації правових явищ в різних

⁴Здобувачу слід пам'ятати, що отримання зазначеного балу негативно впливає на загальний рейтинг компетентності і може привести до академічної заборгованості.

	теоріях, загальне та відмінне в різних позиціях вчених, як в національному так і в міжнародному та європейському праві (в межах часу, предмету, простору). Здатен обґрунтувати перспективи розвитку правових явищ в Україні. Відповідь надається на основі знань державних програм, концепцій, проєктів нормативно-правових актів, а також наукових досліджень вітчизняних та закордонних вчених. Даний рівень компетентності передбачає грамотний, логічний виклад відповіді (як в усній, так і в письмовій формі), якісне зовнішнє оформлення. При відтворенні знань застосовує евристичний тип мислення.
--	---

Рейтинг компетентності з навчальної роботи здобувача з дисципліни, визначається шляхом встановлення середньоарифметичного балу здобувача, отриманого на семінарських та практичних заняттях з урахуванням роботи на лекційних заняттях та самостійної роботи протягом опанування навчальної дисципліни та помноженого на коефіцієнт K_1 ($K_1=60:5=12$) з округленням результату до цілого числа.

Середній бал здобувача визначається шляхом додавання усіх балів отриманих на семінарських та практичних заняттях з урахуванням роботи на лекційних заняттях та самостійної роботи протягом опанування навчальної дисципліни, поділених на кількість відповідей здобувача з округленням результату до десятих (наприклад 3,8 або 4,5)⁵. При визначенні середнього балу здобувача необхідною умовою його зарахування є те, що відповідні бали мають бути отримані здобувачем не менше як на 50% занять з навчальної роботи. У разі не виконання зазначеної умови або коли середньоарифметичний бал здобувача менший 2,5 здобувач вважається таким, що має академічну заборгованість яку зобов'язаний ліквідувати шляхом відпрацювання тем програми навчальної дисципліни з яких не має відповідних балів.

8.3.2.2. Рейтинг з підсумкового контролю здобувачів

Відповідно до навчального плану підсумковий контроль із навчальної дисципліни «Актуальні проблеми авторського права», що забезпечуються кафедрою передбачений у формі екзамену (для денної та заочної форм навчання).

Підсумковий контроль із перевірки компетентності з навчальних дисциплін, що забезпечуються кафедрою складається письмово або усно за білетами підсумкового контролю які пропонуються здобувачу. Максимальна кількість балів з підсумкового контролю здобувачів становить 40 балів.

Кількість білетів підсумкового контролю має перевищувати кількість здобувачів у навчальній групі не менше ніж на 5 одиниць. Кількість питань в білеті підсумкового контролю з навчальних дисциплін визначається кафедрою з урахуванням специфіки дисципліни⁶.

Оцінювання компетентності здобувача під час підсумкового контролю здійснюється шляхом встановлення відповідного рівня знань за кожне питання. Виставляючи рівень компетентності, науково-педагогічний працівник має його обґрунтувати, керуючись логікою та існуючими критеріями (табл. 2).

Рейтинг компетентності з підсумкового контролю здобувача визначається шляхом встановлення середньоарифметичного балу здобувача отриманого за кожне питання білету

⁵Наприклад, з дисципліни навчальним планом передбачено 5 семінарських та практичних занять. Для того щоб не мати академічної заборгованості здобувач має відповідати більше ніж на 50% занять тобто на 3 парах. Отже, виконуючи зазначену вимогу він працював на першому занятті і отримав 3 бали, на другому занятті він не підготувався і отримав 2 бали (які в подальшому пересклав на 4), на третьому занятті здобувач був відсутній з поважної причини, отримав «Н», яку в подальшому пересклав на 3 бали, на останньому – 4 бали. Середньоарифметичний бал складає загальна сума балів поділена на кількість оцінок $(3+2+4+3+4):5=3,2$. Відповідно рейтинг компетентності з навчальної роботи здобувача буде $3,2 \times 12 = 38,4 \approx 38$.

⁶Наприклад, два теоретичних питання, одне практичне, одне питання з переліку питань що виноситься на самостійну роботу.

підсумкового контролю помножене на коефіцієнт K_2 ($K_2=40:5=8$) з округленням результату до цілого числа.

Середньоарифметичний бал здобувача з підсумкового контролю визначається шляхом додавання усіх балів отриманих за кожне питання білету підсумкового контролю поділений на кількість питань білету з округленням результату до десятих (наприклад 3,8 або 4,5)⁷.

8.3.3. Рейтинг наукової роботи здобувача

За результатами семестрової наукової роботи здобувача його рейтинг компетентності з дисципліни може бути підвищений з урахуванням рівнів результативності такої роботи.

Рейтингові бали за наукову роботу здобувачів нараховуються з урахуванням рівнів результативності цієї роботи. Відповідні значення рівнів та додаткові бали визначаються згідно з таблицею (табл. 3).

Таблиця 3

Характеристика оцінювання рівня творчих досягнень здобувача

Результати творчої роботи здобувача	Рівень результативності та додаткові бали
Стаття у факультетському (інститутському) збірнику, призове місце на конкурсі наукових робіт здобувачів (здобувачів, студентів) факультету (інституту), приз за експонат на виставці здобувачських (студентських) робіт, доповідь на факультетській (інститутській) науковій конференції та ін.	I рівень, факультетський (інститутський) – 5 балів
Ті ж досягнення на заходах академічного рівня, прийняття до розгляду заявки на патент та ін.	II рівень, академічний – 10 балів
Ті ж досягнення на заходах міжвузівського рівня чи МОН, МВС декілька досягнень II рівня, участь у республіканських виставках, національних олімпіадах, отримання державного патенту, заявка на закордонне патентування.	III рівень, міністерський, міжвузівський – 15 балів
Статті в міжнародних збірниках та журналах, доповіді на міжнародних конференціях і семінарах, участь у міжнародних олімпіадах, конкурсах та виставках, отримання закордонного патенту.	IV рівень, міжнародний – 20 балів

⁷Наприклад, здобувач відповідаючи на білет підсумкового контролю за перше питання отримав 3 бали, за друге 4 бали, за третє 5 балів, за четверте 2 бали. Відповідно його загальний рейтинг з підсумкового контролю за результатами складання екзамену буде $((3+4+5+2):4) \times 8 = 28$. Або інший приклад, здобувач відповідаючи на білет підсумкового контролю за перше питання отримав 3 бали, за друге 4 бали, за третє 5 балів. Відповідно його загальний рейтинг з підсумкового контролю за результатами складання екзамену буде $((3+4+5):3) \times 8 = 32$. Або ще приклад, здобувач відповідаючи на білет підсумкового контролю за перше питання отримав 4 бали, за друге 5 балів. Відповідно його загальний рейтинг з підсумкового контролю за результатами складання екзамену буде $((4+5):2) \times 8 = 36$.

8.4. Фіксація результатів компетентності здобувача

Для занесення результатів компетентності здобувача у відомість обліку успішності, залікову книжку здобувача використовується таблиця співвідношення між рейтингом здобувача та ECTS оцінками (табл. 4).

Таблиця 4

Шкала оцінювання: національна та ECTS

Оцінка в балах	Оцінка за національною шкалою	Оцінка за шкалою ECTS	
		Оцінка	Пояснення
90-100	відмінно	A	відмінне виконання
85-89	добре	B	вище середнього рівня
75-84		C	загалом хороша робота
66-74	задовільно	D	непогано
60-65		E	виконання відповідає мінімальним критеріям
35-59	незадовільно	Fx	необхідне перескладання
1-34		F	необхідне повторне вивчення курсу

9. Інструменти, обладнання та програмне забезпечення, використання яких передбачає дисципліна та з урахуванням дистанцій

9.1. Під час проведення занять в очному (offline) режимі використовуються наступні засоби програмного забезпечення:

інтерактивні, мультимедійні проектори, комп'ютери, планшети, інтерактивна дошка.

9.2. Під час проведення занять в змішаний (blended) режимі використовуються наступні засоби програмного забезпечення:

доступ до дистанційних навчальних курсів дисциплін на офіційному вебпорталі НАВС через мережу Інтернет.

9.3 Під час проведення занять без очної складової в дистанційному режимі (online) за вибором викладача використовується:

програмне забезпечення через мережу Інтернет.

10. Перелік питань для підсумкового контролю з навчальної дисципліни

Перелік контрольних питань формується відповідно до структури програми навчальної дисципліни і містить наступні питання:

1. Поняття авторського права та його місце в системі права інтелектуальної власності
2. Державна система охорони та захисту авторського права.
3. Джерела авторського права.
4. Бернська конвенція про охорону літературних і художніх творів (1886 р.) як джерело авторського права.

5. Всесвітня конвенція про авторське право (1952 р.) як джерело авторського права.
6. Загальні принципи та функції авторського права.
7. Основні концепції авторського права як інституту права інтелектуальної власності.
8. Співвідношення ідеї та втілення ідеї.
9. Твір як об'єкт правової охорони.
10. Умови (критерії) надання правової охорони об'єктам авторського права.
11. Зміст суб'єктивних прав на результати інтелектуальної, творчої діяльності.
12. Особисті немайнові права автора.
13. Майнові права автора.
14. Сфера дії авторського права.
15. Поняття суб'єктів авторських правовідносин.
16. Первинні та похідні суб'єкти авторського права.
17. Умови виникнення і здійснення авторського права.
18. Презумпція авторства.
19. Державна реєстрація авторського права.
20. Поняття та види співавторства. Подільне та неподільне співавторство
21. Принципи врегулювання правовідносин між співавторами.
22. Спадкоємці авторських прав, їх права на твір.
23. Поняття об'єктів авторського права.
24. Види об'єктів авторського права та їх класифікація.
25. Об'єкти, що не охороняються авторським правом.
26. Правова охорона окремих видів творів.
27. Авторське право на збірники та інші складені твори.
28. Авторське право на аудіовізуальний твір
29. Поняття та характеристика особистих немайнових прав автора.
30. Право авторства. Презумпція авторства.
31. Право автора на ім'я.
32. Право на збереження твору і недоторканість його цілісності.
33. Забезпечення недоторканості твору.
34. Авторське право і право власності на матеріальний об'єкт, в якому втілено твір.
35. Опублікування твору.
36. Майнові права автора.
37. Виключне право на використання твору.
38. Виключне право на дозвіл чи заборону використання твору іншими особами.
39. Випадки правомірного використання твору без згоди автора.
40. Авторське право на службові твори.
41. Авторське право на аудіовізуальний твір. Авторське право на збірники та інші складені твори. Авторське право перекладачів і авторів інших похідних творів.
42. Право слідування та право доступу як специфічні права авторів окремих видів твору.
43. Вільне використання та відтворення твору.
44. Вільне відтворення творів у особистих цілях.
45. Обмеження авторського права.
46. Право автора на плату за використання його твору.
47. Перехід авторського права у спадщину. Перехід творів у суспільне надбання.
48. Строк чинності авторських прав. Наслідки припинення чинності авторських майнових прав.
49. Право автора на частку від суми продажу оригіналу твору.
50. Передача (відчуження) майнових прав суб'єктів авторського права.

51. Поняття авторського договору.
52. Зміст авторського договору.
53. Договір про передачу права на використання твору.
54. Договір про передачу (відчуження) майнових авторських прав.
55. Види авторських договорів.
56. Ліцензійний договір. Ліцензія.
57. Договір про створення за замовленням і використання об'єкта права інтелектуальної власності.
58. Договір про передачу виключних майнових прав на використання твору.
59. Договір про передачу невиключних майнових прав на використання твору.
60. Відповідальність за невиконання авторського договору.
61. Поняття та порядок захисту авторського права.
62. Підстави захисту авторського права: порушення права, невизнання права, оспорювання права.
63. Співвідношення понять «охорона» і «захист» авторського права. Види порушення авторського права.
64. Правова охорона творів, розміщених у мережі Інтернет.
65. Порушення авторського права у межах договірних та недоговірних зобов'язань.
66. Плагіат і піратство як вид правопорушення у сфері авторського права.
67. Порядок захисту авторського.
68. Форми та класифікація захисту авторського права.
69. Способи цивільно-правового захисту авторського права.
70. Особливості судового захисту авторського права.
71. Способи забезпечення позову у справах про порушення авторського права.
72. Порядок припинення порушень авторського права з використанням мережі Інтернет.
73. Поняття та види юридичної відповідальності за порушення авторського права.
74. Державний контроль за виготовленням та розповсюдженням товарів, які містять об'єкти авторського права.
75. Міжнародна система охорони авторського права.

11. Рекомендована література

Основна література

1. Бернська конвенція про охорону літературних і художніх творів 1886 року: Закон України «Про приєднання України до Бернської конвенції про охорону літературних і художніх творів» (Паризького акта від 24 липня 1971 року, зміненого 2 жовтня 1979 року) від 31 травня 1995 р. № 189/95-ВР. *Відомості Верховної Ради України*. 1995, № 21, ст.155 (із змінами) (дата звернення 25.04.2021).
2. Брюссельська конвенція про розповсюдження несучих програм сигналів, що передаються через супутники від 21 травня 1974 р. URL: http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/995_250 (дата звернення: 25.04.2021).
3. Будапештський договір про міжнародне визнання депонування мікроорганізмів з метою патентної процедури : Закон України від 01 листопада 1996 р. № 474/96-ВР «Про приєднання України до Будапештського договору про міжнародне визнання депонування мікроорганізмів з метою патентної процедури від 28 квітня 1977 року та Інструкції до нього від 31 січня 1981 року. *Відомості Верховної Ради України* (ВВР). 1996. – № 52. – Ст. 300 (дата звернення: 25.04.2021).
4. Всесвітня конвенція про авторське право 1952 р. URL: http://zakon1.rada.gov.ua/laws/show/995_052 (дата звернення: 25.04.2021).
5. Гаазька угода про міжнародну реєстрацію промислових зразків 1925 р. URL: http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/995_132 (дата звернення: 25.04.2021).
6. Договір ВОІВ про авторське право : Закон України від 20 вересня 2001 р. № 2733-III URL: http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/995_770 (дата звернення: 25.04.2021).
7. Договір ВОІВ про виконання і фонограми: Закон України від 20 вересня 2001 р. № 2732-III. URL: http://zakon0.rada.gov.ua/laws/show/995_769 (дата звернення: 25.04.2021).
8. Договір про закони щодо товарних знаків 1994 року: Закон України від 13 жовтня 1995 р. № 380/95-ВР. URL: http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/995_102 (дата звернення: 25.04.2021).
9. Договір про патентне право : Закон України від 22 листопада 2002 р. № 245-IV. URL: http://zakon1.rada.gov.ua/laws/show/895_002 (дата звернення: 25.04.2021).
10. Договір про патентну кооперацію 1970 р. URL: http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/895_001 (дата звернення: 25.04.2021).
11. Женевська конвенція про охорону інтересів виробників фонограм від незаконного відтворення їх фонограм 1971 р. URL: http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/995_124 (дата звернення: 25.04.2021).
12. Конвенція про охорону інтересів виробників фонограм від незаконного відтворення їхніх фонограм. URL: http://zakon3.rada.gov.ua/laws/show/995_124 (дата звернення: 25.04.2021).
13. Конституція України: Закон України від 28 червня 1996 р. № 254к/96-ВР. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/254%D0%BA/96-%D0%B2%D1%80> (дата звернення: 25.04.2021).
14. Лісабонська угода про охорону найменувань місця походження товару та їх міжнародна реєстрація 1958 р. URL: http://www.wipo.int/treaties/en/text.jsp?file_id=285856 (дата звернення: 25.04.2021).
15. Мадридська угода про міжнародну реєстрацію знаків 1981 р. URL: http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/995_134 (дата звернення: 25.04.2021).
16. Міжнародна конвенція по охороні нових сортів рослин. URL: http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/995_856 (дата звернення: 25.04.2021).
17. Міжнародна конвенція про охорону інтересів виконавців, виробників фонограм і організацій мовлення. URL: http://zakon1.rada.gov.ua/laws/show/995_763 (дата звернення: 25.04.2021).
18. Ніццька угода про Міжнародну класифікацію товарів і послуг для реєстрації

знаків. URL: http://zakon0.rada.gov.ua/laws/show/995_066 (дата звернення: 25.04.2021).

19. Паризька конвенція про охорону промислової власності 1983 р. URL: http://zakon0.rada.gov.ua/laws/show/995_123 (дата звернення: 25.04.2021).

20. Положення про Реєстр виробників та розповсюджувачів програмного забезпечення : Наказ Міністерства освіти і науки, молоді та спорту України від 22.03.2012 № 332. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0558-12#Text> (дата звернення: 25.04.2021).

21. Про авторське право і суміжні права : Закон України від 23 грудня 1993 р. № 3792-XII. *Відомості Верховної Ради України*. 1994. № 13. Ст. 64 (дата звернення: 25.04.2021).

22. Про внесення змін до деяких законів України щодо створення національного органу інтелектуальної власності : Закон України від 16 червня 2020 р. № 703-IX. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/703-20#Text> (дата звернення: 25.04.2021).

23. Про державну реєстрацію авторського права і договорів, які стосуються права автора на твір : постанова Кабінету Міністрів України від 27 грудня 2001 р. № 1756. *Офіційний вісник України*. 2001. № 52. С. 114. Ст. 2369 (дата звернення: 25.04.2021).

24. Про державну реєстрацію прав автора на твори науки, літератури і мистецтва : постанова Кабінету Міністрів України від 18 липня 1995 р. № 532. URL: <http://zakon1.rada.gov.ua/laws/show/532-95-%D0%BF> (дата звернення: 25.04.2021).

25. Про деякі питання державної підтримки книговидавничої справи : Указ Президента України від 23 липня 1998 р. № 816/98. URL: <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/816/98> (дата звернення: 25.04.2021).

26. Про затвердження мінімальних ставок винагороди (роялті) за використання об'єктів авторського права і суміжних прав : постанова Кабінету Міністрів України від 18 січня 2003 р. № 72. *Офіційний вісник України*. 2003. № 4. стор. 298. Ст. 129 (дата звернення: 25.04.2021).

27. Про затвердження Положення про державне посвідчення на право розповсюдження і демонстрування фільмів : постанова Кабінету Міністрів України від 17 серпня 1998 р. № 1315. *Офіційний вісник України*. 1998. № 33. С. 91. Ст. 1253 (дата звернення: 25.04.2021).

28. Про затвердження Положення про державного інспектора з питань інтелектуальної власності Державного департаменту інтелектуальної власності : постанова Кабінету Міністрів України від 17 травня 2002 р. № 674. *Офіційний вісник України*. 2002. № 21. С. 68. Ст. 1042 (дата звернення: 25.04.2021).

29. Про затвердження Порядку здійснення відрахувань виробниками та імпортерами обладнання і матеріальних носіїв, із застосуванням яких у домашніх умовах можна здійснити відтворення творів і виконань, зафіксованих у фонограмах і (або) відеограмах : Наказ Міністерства освіти і науки України та інших відомств від 24.11.2003 р. № 780/123/561. *Офіційний вісник України*. 2003. № 51. том 2. С. 431. Ст. 2717 (дата звернення: 25.04.2021).

30. Про затвердження Порядку легалізації комп'ютерних програм в органах виконавчої влади : постанова Кабінету Міністрів України від 4 березня 2004 р. № 253. *Офіційний вісник України*. 2004. № 10. С. 77. Ст. 586 (дата звернення: 25.04.2021).

31. Про затвердження Порядку надання, зберігання та видачі примірників дисків для лазерних систем зчитування : постанова Кабінету Міністрів України від 4 липня 2002 р. № 925. *Офіційний вісник України*. 2002. № 27. С. 84. Ст. 1280 (дата звернення: 25.04.2021).

32. Про затвердження Порядку обігу дисків для лазерних систем зчитування, що були вироблені або імпортовані до набрання чинності Законом України «Про особливості державного регулювання діяльності суб'єктів господарювання, пов'язаної з виробництвом, експортом, імпортом дисків для лазерних систем зчитування» : постанова Кабінету Міністрів України від 29 квітня 2002 р. № 600. *Офіційний вісник України*. 2002. № 19. С. 13. Ст. 963 (дата звернення: 25.04.2021).

33. Про затвердження правил використання комп'ютерних програм у навчальних закладах : Наказ Міністерства освіти і науки України від 02.12.2004 року № 903. *Офіційний*

вісник України. 2005. № 3. С. 173. Ст. 164 (дата звернення: 25.04.2021).

34. Про затвердження Правил роздрібної торгівлі примірниками аудіовізуальних творів, фонограм, відеограм, комп'ютерних програм, баз даних : постанова Кабінету Міністрів України від 4 листопада 1997 р. № 1209. *Офіційний вісник України*. 1997. № 45. С. 55 (дата звернення: 25.04.2021).

35. Про затвердження форм документів щодо питань видачі контрольних марок імпортерам, експортерам та відтворювачам примірників аудіовізуальних творів, фонограм, відеограм, комп'ютерних програм, баз даних та інструкцій по здійсненню державного контролю за дотриманням законодавства у сфері інтелектуальної власності : Наказ Міністерства освіти і науки України від 04 травня 2005 р. № 273. *Офіційний вісник України*. 2005. № 22. С. 151. Ст. 1242 (дата звернення: 25.04.2021).

36. Про заходи щодо охорони інтелектуальної власності в Україні : Указ Президента України від 27 квітня 2001 р. № 285/2001. *Офіційний вісник України*. 2001. № 18. том 2. С. 820. Ст. 783 (дата звернення: 25.04.2021).

Про невідкладні заходи щодо соціального захисту діячів літератури і мистецтва в умовах переходу до ринкових відносин : Указ Президента України від 6 лютого 1992 р. № 75. Із змінами, внесеними згідно з Указом Президента від 31 травня 1995 р. № 405/95. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/75/92#Text> (дата звернення: 25.04.2021).

37. Про порядок виплати авторської винагороди за передачу виключних майнових прав на фільм і його використання, що створюється за державним замовленням Міністерства культури і мистецтв України : Наказ Міністерства культури і мистецтв України № 203 від 03.04.2002 року. *Офіційний вісник України*. 2002. № 20. С. 118. Ст. 998 (дата звернення: 25.04.2021).

38. Про розміри відрахувань до фондів творчих спілок України за використання творів літератури та мистецтва : постанова Кабінету Міністрів України від 3 березня 1992 р. URL: <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/108-92-%D0%BF> (дата звернення: 13.01.2020).

39. Про розповсюдження примірників аудіовізуальних творів, фонограм, відеограм, комп'ютерних програм, баз даних : Закон України 23 березня 2000 року № 1587-III. *Відомості Верховної Ради України*. 2000. № 24. Ст. 183 (дата звернення: 25.04.2021).

40. Про упорядкування торгівлі деякими підакцизними товарами, пов'язаними з використанням аудіовізуальних творів і примірників фонограм: Указ Президента України від 20 травня 1998 р. № 491/98. 98 Із змінами, внесеними згідно з Указом Президента від 27.06.99 № 742/99. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/491/98#Text> (дата звернення: 25.04.2021).

41. Про утворення Реєстру комп'ютерних програм : Наказ Міністерства освіти і науки України від 29.11.2004 р. № 888. *Офіційний вісник України*. 2004. № 49. стор. 209. Ст. 3248 (дата звернення: 25.04.2021).

42. Римська конвенція про охорону інтересів виконавців, виробників фонограм і органів мовлення 1961 р. : Закон України від 27 січня 1995 р. № 34/95-ВР. URL : http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/995_763 (дата звернення: 25.04.2021).

43. Угода про заходи щодо попередження та припинення використання неправдивих товарних знаків та географічних зазначень : Закон України від 21 вересня 2000 р. № 1971-III. URL: http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/997_225 (дата звернення: 25.04.2021).

44. Угода про співробітництво в галузі авторського права і суміжних прав : Закон України від 27 січня 1995 р. № 34/95-ВР. URL: http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/997_045 (дата звернення: 25.04.2021).

45. Угода про співробітництво у сфері правової охорони й захисту інтелектуальної власності та створення Міждержавної ради з питань правової охорони й захисту інтелектуальної власності: Закон України від 21 грудня 2011 р. № 4211-VI. URL: http://zakon3.rada.gov.ua/laws/show/997_n31 (дата звернення: 25.04.2021).

46. Цивільний кодекс України : Закон України від 16 січня 2003 р. № 435-IV. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/435-15> (дата звернення: 25.04.2021).

47. Цивільний процесуальний кодекс України : Закон України від 18 березня 2004 р. № 1618-IV. URL: <http://zakon3.rada.gov.ua/laws/show/1618-15> (дата звернення: 25.04.2021).
48. Авторське право і суміжні права в Україні : навч. посіб. Вид. 2-ге, переробл. і доп. Київ : ВД «Дакор», 2019. 76 с.
49. Авторське право та суміжні права в Україні. Їх захист та відповідальність: практ. посіб. : станом на 1 листоп. 2018 р. / упоряд. К. І. Чижмарь, Д. В. Журавльов. Київ : Центр учб. літ., 2018. 224 с.
50. Законодавство Європейського союзу та держав-членів Європейського союзу у сфері інтелектуальної власності / за заг. ред. О.П. Орлюк. Київ : НДПВ НАПрНУ, «Лазурит-Поліграф», 2010. 262 с.
51. Захист прав інтелектуальної власності на митному кордоні: навч. посіб. для студ. ВНЗ. / Г. О. Швець, П. В. Солошенко, С. А. Петренко та ін. Маріуполь: вид-во «ПДТУ», 2012. 215 с.
52. Капіца Ю. М., Ступак С. К., Жувак О. В. Авторське право і суміжні права в Європі: монографія. Київ : Логос, 2012. 696 с.
53. Підручник для суддів з інтелектуальної власності / Бенедисюк І. М. та ін. Київ : К.І.С., 2018. 424 с.
54. Право інтелектуальної власності: підручник / за заг. ред. С.Б. Булеци, О.І. Чепис. Ужгород : РІК-У, 2019. 488 с.
55. Право інтелектуальної власності. Практикум: навч. посібник. / І. Р. Калаур, Н. Б. Москалюк, І. В. Зайцева-Калаур, Р. В. Якубовський; за ред. Н. Б. Москалюк. Тернопіль: ВПЦ «Економічна думка ТНЕУ», 2011. 216 с.
56. Цивільне право України: підручник : у 2 ч. Вид. 2-е, перероб. і доп. / за ред. проф. Р.Б. Шишки. Київ: Видавництво Ліра-К, 2018. ч. 2. Особлива. 996 с.
57. Цивільне право України: підручник: у 2-х кн. Вид. 3-тє, переоб. і доп. / За ред. О.В. Дзери, Н.С. Кузнецової, Р.А. Майданика. К.: Юрінком Інтер, 2010. Кн. 1. Загальна частина 976 с.
58. Штефан О. О. Цивільний процесуальний порядок захисту суб'єктивного авторського права: монографія. Київ. : Юрінком Інтер, 2018. 500 с.
59. Директива Ради Європейського парламенту і Ради 2006/116/ЄС від 12.12.2006 про строки охорони авторського права і деяких суміжних прав (кодіфікована версія). Directive 2006/116/EC of the European Parliament and of the Council of 12 December 2006 on the term of protection of copyright and certain related rights (codified version) *Official Journal L 372*, 27.12.2006. P. 0012–0018.
60. Директива Ради від 03.10.1989 89/552/ЄЕС про координацію певних положень, визначених законами, підзаконними актами, та адміністративних заходів у державах-членах, що стосуються здійснення діяльності з телевізійного мовлення (Council Directive 89/552/EEC of 3 October 1989 on the coordination of certain provisions laid down by Law, Regulation or Administrative Action in Member States concerning the pursuit of television broadcasting activities) *OJ L 298*, 17.10.1989, p. 23–30.
61. Директива Ради 91/250/ЄЕС від 14.05.1991 про правову охорону комп'ютерних програм (Council Directive 91/250/EEC of 14 May 1991 on the legal protection of computer programs) *OJ L 122*, 17.5.1991. P. 42–46.
62. Директива Ради 93/83/ЄЕС від 27.09.1993 про координацію деяких положень авторського права і суміжних прав при застосуванні їх до супутникового мовлення і кабельної ретрансляції (Council Directive 93/83/EEC of 27 September 1993 on the coordination of certain rules concerning copyright and rights related to copyright applicable to satellite broadcasting and cable retransmission) *OJ L 248*, 6.10.1993. P. 15– 21.
63. Директива 96/9 ЄС Європейського Парламенту та Ради від 11.03.1996 року про правову охорону баз даних (Directive 96/9/EC of the European Parliament and of the Council of 11 March 1996 on the legal protection of databases) *OJ L 77*, 27.3.1996. P. 20–28.
64. Директива 2001/84/ЄС Європейського Парламенту та Ради від 27.09.2001 року

про право слідування на користь автора оригінального твору мистецтва (Directive 2001/84/EC of the European Parliament and of the Council of 27 September 2001 on the resale right for the benefit of the author of an original work of art) OJ L 272, 13.10.2001. P. 32–36.

65. Директива Європейського Парламенту і Ради 2006/115/EC від 12.12.2006 про право на прокат і позичку та деякі суміжні права у сфері інтелектуальної власності (кодифікована версія) (Directive 2006/115/EC of the European Parliament and of the Council of 12 December 2006 on rental right and lending right and on certain rights related to copyright in the field of intellectual property (codified version)) OJ L 376, 27.12.2006. P. 28–35.

66. Директива № 2001/29/ ЄС Європейського Парламенту та Ради від 22.05.2001 про гармонізацію певних аспектів авторського права та суміжних прав у інформаційному суспільстві (Directive 2001/29/EC of the European Parliament and of the Council of 22 May 2001 on the harmonisation of certain aspects of copyright and related rights in the information society) OJ L 167, 22.6.2001. P. 10–19.

67. Рекомендації Комісії від 18.05.2005 щодо колективного міжнародного управління авторськими і суміжними правами стосовно правомірного надання музичних послуг онлайн (Commission Recommendation of 18 May 2005 on collective cross-border management of copyright and related rights for legitimate online music services (Text with EEA relevance) OJ L 276, 21.10.2005, p. 54–57; OJ L 349M, 12.12.2006. P. 475–478.

Додаткова література

1. Актуальні аспекти договірних відносин у сфері інтелектуальної власності: збірник матеріалів наук.-практ. семінар. / Київ : НДІВ НАПрНУ, «Лазурит-Поліграф», 2010. 56 с.

2. Андрощук Г. О. Інтернет-Договори Всесвітньої організації інтелектуальної власності: науково-практичний коментар. Київ : «Лазурит-Поліграф», 2011. 80 с.

3. Атаманова Ю. Є. Складний результат інтелектуальної діяльності та особливості прав на нього. *Право України*. 2011. № 3. С. 127–138.

4. Базилевич В. Д. Інтелектуальна власність : підручник. Вид. 3-тє , переробл. і допов. Київ: Знання, 2014. 672 с.

5. Бенедисюк . Реалізація функцій права у процесі захисту прав інтелектуальної власності. *Теорія і практика інтелектуальної власності*. 2011. № 4. С. 35–41.

6. Бенедисюк І. Забезпечувальні заходи та заходи забезпечення позову у спорах, пов'язаних із захистом прав на об'єкти інтелектуальної власності. *Теорія і практика інтелектуальної власності*. 2012. № 4. С. 56–64.

7. Блажівська Н. Загальна характеристика захисту прав інтелектуальної власності в практиці Європейського суду з прав людини. *Теорія і практика інтелектуальної власності*. 2018. № 5. С. 83–92.

8. Близнец И. А., Леонтьев К. С. Авторское право и смежные права: учебник. Москва : Проспект, 2010. 416 с.

9. Бонтлаб В. В. Цивільно-правове регулювання доменних імен : автореф. дис. ... канд. юрид. наук : 12.00.03. КНУ імені Тараса Шевченка. Київ, 2006. 24 с.

10. Бутнік-Сіверський С. О. Спадкування прав інтелектуальної власності : монографія. Київ : НДІВ НАПрНУ, «НВП «Інтерсервіс», 2013. 168 с.

11. Вахонева Авторське право і суміжні права в Україні: навч. посібник. Вид. 2-ге, переробл. і допов. Київ ВД «Дакор», 2019. 576 с.

12. Ващинець І. І. Авторські права на результати інтелектуальної діяльності як права людини: міжнародно-правовий аспект. *Часопис Київського університету права*. 2017. № 4. С. 179–184.

13. Венедиктова І. Захист охоронюваних законом інтересів при конкуренції права інтелектуальної власності. *Теорія і практика інтелектуальної власності*. 2013. № 1. С. 36–41.

14. Гойко О. Від судового захисту до альтернативних методів розв'язання спорів. *Теорія і практика інтелектуальної власності*. 2011. № 1. С. 51–58.
15. Головкова О. М. Адміністративна відповідальність за порушення прав на об'єкт права інтелектуальної власності : автореф. дис. ... канд. юрид. наук : 12.00.07. НУДПС України. Ірпінь, 2008. 22 с.
16. Гордієнко С. Г. Забезпечення інтересів України у сфері захисту інтелектуальної власності: нормативно-правове регулювання: монографія. Київ : Видавничий дім «Скіф», КНТ, 2008. 248 с.
17. Горнісевич А. М. Міжнародні стандарти захисту прав інтелектуальної власності. *Наука та інновації: науково-практичний журнал*. 2011. т. 7. № 3. С. 49–53.
18. Гура М. В. Правова охорона Інтернет-сайту в Україні : автореф. дис. ... канд. юрид. наук : 12.00.03. ІДП ім. В. М. Корецького НАН України. Київ, 2006. 21 с.
19. Дітц А. Врегулювання питань авторського права у новій частині четвертій ЦК РФ: системний регрес, але помірний сутнісний програм. *Право України*. 2011. № 3. С. 78–91.
20. Дмитришин В., Березанська В. Інтелектуальна власність на програмне забезпечення в Україні. Київ, 2005.
21. Дорошенко О. Ф. Судова експертиза у цивільних справах щодо об'єктів інтелектуальної власності: монографія. Київ : НДІВ НАПрНУ, «Лазурит-Поліграф», 2008. 206 с.
22. Дорошенко О. Ф. Ще раз про патентний суд. *Право України*. 2011. № 3. С. 40–44.
23. Дроб'язко В. С. Охорона баз даних: міжнародні, регіональні, національні аспекти : монографія. Київ : ТОВ «Лазурит-Поліграф», 2008. 132 с.
24. Дроб'язко В. Адміністративна та кримінальна відповідальність в Україні за контрафакцію та піратство у сфері авторського права та суміжних прав. *Теорія і практика інтелектуальної власності*. 2013. № 3. С. 48–54.
25. Дроб'язко В. Адміністративні процедури захисту авторських прав у США. *Теорія і практика інтелектуальної власності*. 2011. № 3. С. 18–22.
26. Дроб'язко В. Аудіовізуальні твори, комп'ютерні програми, фонограми як об'єкт піратства. *Теорія і практика інтелектуальної власності*. 2012. № 6. С. 75–79.
27. Дроб'язко В. Законодавчі акти СРСР про авторське право. *Теорія і практика інтелектуальної власності*. 2018. № 2. С. 5–11.
28. Дроб'язко В. Кримінальна відповідальність за порушення авторських прав у США. *Теорія і практика інтелектуальної власності*. 2011. № 2. С. 34–38.
29. Дроб'язко В. С. Актуальні проблеми захисту прав об'єктів інтелектуальної власності : монографія. Київ : ТОВ «Лазурит-Поліграф», 2007. 128 с.
30. Дроб'язко В. Цивільно-правові способи захисту авторських прав у США. *Теорія і практика інтелектуальної власності*. 2011. № 4. С. 10–15.
31. Еннан Р. Проблеми захисту авторських прав у мережі Інтернет. *Теорія і практика інтелектуальної власності*. 2012. № 4. С. 70–77.
32. Енциклопедія інтелектуальної власності. За ред. П. П. Крайнева. Київ : Старт-98, 2012. 660 с.
33. Зайківський О., Оністрат О. Відповідальність за порушення прав інтелектуальної власності в оборонній сфері. *Теорія і практика інтелектуальної власності*. 2018. № 4. С. 40–53.
34. Зайцева-Калаур І. В. До питання недійсності авторського договору. *Прикарпатський юридичний вісник*. 2017. Вип. 6 (21). т. 1. С. 79–82.
35. Захист прав інтелектуальної власності: законодавче регулювання та правозастосування (узагальнення судової практики) / за ред. Г. О. Андрощук, О. П. Орлюк. Київ : Парламентське вид-во. Верховна Рада України, 2007. 344 с.
36. Зеров К. Судова заборона як спосіб захисту авторського права. *Теорія і практика інтелектуальної власності*. 2019. № 1. С. 40–48.

37. Кирдан Б. В. Види позовів щодо захисту прав автора в порядку цивільного судочинства. *Науковий вісник Херсонського державного університету. Серія «Юридичні науки»*. 2015. Вип. 6. т. 1. С. 83–85.
38. Кирдан Б. В. Деякі аспекти призначення експертизи у справах щодо захисту прав автора. *Наукові пошуки у III тисячолітті: соціальний, правовий, економічний та гуманітарний виміри* : зб. тез міжн. наук.-практ. конф., 22–23 квіт. 2016 р. Кіровоград : КОД, 2016. С. 277–279.
39. Кирдан Б. В. Деякі аспекти призначення і проведення експертизи у справах щодо захисту прав автора. *Криміналістичний вісник*. 2016. № 2 (26). С. 6–12.
40. Кирдан Б. В. До поняття захисту прав автора в порядку цивільного судочинства. *Науковий вісник Ужгородського національного університету. Серія «Право»*. 2017. Вип. 42. С. 85–89.
41. Кирдан Б. В. Захист прав автора в порядку цивільного судочинства: дис. ... канд. юрид. наук : 12.00.03. Київ, 2017. 211 с.
42. Кирдан Б. В. Класифікація доказів у справах щодо захисту прав автора, які розглядаються в порядку цивільного судочинства. *Правові реформи в Україні: реалії сьогодення* : матеріали Всеук. наук.-теор. конф., 24 листопада 2016 р. Київ, 2016. С. 147–151.
43. Кирдан Б. В. Отдельные аспекты доказывания по делу о защите прав автора. *Право и политика*. 2016. № 2. С. 141–151.
44. Кирдан Б. В. Поняття позову щодо захисту прав автора, що пред'являється в порядку цивільного судочинства. Стан дотримання прав людини в умовах сучасності: теоретичні та практичні аспекти : матеріали VI Всеук. наук.-практ. інтернет-конф., 24 груд. 2015 р. Київ, 2015. С. 160–162.
45. Кирдан Б. В. Еволюція правового регулювання захисту прав автора в порядку гражданского судопроизводства. *Науковий вісник Херсонського державного університету. Серія «Юридичні науки»*. 2016. т. 1. Вип. 6. С. 98–101.
46. Коваленко Т. З історії розвитку міжнародного законодавства про захист авторського права. *Теорія і практика інтелектуальної власності*. 2013. № 3. С. 35–43.
47. Коваленко Т. Що робити, якщо ви стали жертвою контрафакції. *Теорія і практика інтелектуальної власності*. 2012. № 5. С. 57–61.
48. Кодинець А. Засади цивільно-правового регулювання інформаційних зобов'язань: проблеми теорії та практики. *Право України*. 2018. № 1. С. 72 – 84.
49. Комзюк Л. Т. Гармонізація охорони прав на бази даних в процесі європейської інтеграції. *Альманах цивілістики*. 2011. Вып. 4. С. 401–413.
50. Комзюк Л. Т. Гармонізаційний потенціал проекту Європейського кодексу авторського права. *Вісник Київського національного університету імені Тараса Шевченка. Юридичні науки*. 2011. № 88. С. 44–46.
51. Комзюк Л. Т. Сучасні тенденції гармонізації авторського права ЄС. *Теорія і практика інтелектуальної власності*. 2012. № 1. С. 32–39.
52. Криволапчук В. Филь С. Захист прав інтелектуальної власності Національною поліцією та МВС України. *Теорія і практика інтелектуальної власності*. 2019. № 4. С. 39–47.
53. Крижна В. Захист прав інтелектуальної власності за статтею 1 Першого протоколу Конвенції про захист прав людини та основоположних свобод. *Теорія і практика інтелектуальної власності*. 2013. № 3. С. 44–47.
54. Кузнєцова Н. С., Кохановська О. В. Проблеми захисту прав інтелектуальної власності в Україні. *Право України*. 2011. № 3. С. 21–29.
55. Личенко І. О. Адміністративно-деліктні аспекти захисту права власності. Львів : ЗУКЦ, 2011. 215 с.
56. Мацкевич О. Загальні підходи до визначення юридичної відповідальності провайдерів за порушення авторських і суміжних прав у мережі Інтернет. *Теорія і практика інтелектуальної власності*. 2012. № 1. С. 54–62.

57. Петренко А. Ознаки бази даних як об'єкта авторського права. *Теорія і практика інтелектуальної власності*. 2018. № 6. С. 126–132.
58. Петренко С., Заболотна Н. Відповідальність при використанні файлообмінних P2P мереж. *Теорія і практика інтелектуальної власності*. 2013. № 2. С. 37–42.
59. Самолова Н. Порівняльне дослідження об'єктів авторського права та промислових зразків при проведенні судової експертизи об'єктів інтелектуальної власності. *Теорія і практика інтелектуальної власності*. 2018. № 6. С. 30–36.
60. Сергеев А. П. Право интеллектуальной собственности в Российской Федерации. учебник. Изд. 2-е. пераб. и дополн. Москва: Проспект, 2004. 752 с.
61. Соломчак Х. Б. Правове використання фотографічних творів засобами масової інформації. *Збірник наукових статей*. 2015. Вип. XXXIX. С. 205–216.
62. Сорока Н. Авторське право і суміжні права в інформаційному суспільстві: європейський досвід : монографія. Харків : Право, 2019. 334 с.
63. Створення в Україні сприятливих умов для розвитку індустрії програмного забезпечення : Матеріали парламентських слухань у ВРУ 14 грудня 2011 р. / упоряд. Г. О. Андрощук, М. М. Шевченко. Київ : Парламентське видавництво, 2012. 384 с.
64. Стефанчук Р. Перспективи розвитку права інтелектуальної власності в Україні (на прикладі особистих немайнових прав). *Право України*. 2011. № 3. С. 45–59.
65. Судова експертиза об'єктів інтелектуальної власності: теорія і практика. наук.-практ. збірник. Вип. 1. Київ : НДІ ІВ НАПрНУ, ТОВ «Лазурит-Поліграф», 2009. 280 с.
66. Сучасні проблеми охорони і захисту прав інтелектуальної власності : Актуальна тема номера. *Право України*. 2011. № 3. 369 с.
67. Татьков В. До питання про суд з інтелектуальних прав. *Теорія і практика інтелектуальної власності*. 2013. № 1. С. 42–47.
68. Татьков В. Підвідомчість спорів господарським та адміністративним судам при реалізації правовідносин інтелектуальної власності. *Теорія і практика інтелектуальної власності*. 2013. № 2. С. 24–30.
69. Тверезенко О. Класифікація договорів у сфері інтелектуальної власності. *Право України*. 2011. № 3. С. 139–148.
70. Тверезенко О. Підстави виникнення (набуття) майнових прав інтелектуальної власності. *Теорія і практика інтелектуальної власності*. 2019. № 4. С. 76–85.
71. Теоретико-прикладні проблеми кодифікації законодавства у сфері інтелектуальної власності : монографія / за ред. О.П. Орлюк. Київ : НДІВ НАПрНУ, «Лазурит-Поліграф». 2011. 326 с.
72. Улітіна О. Фан-арт і авторське право. *Теорія і практика інтелектуальної власності*. 2018. № 2. С. 12–15.
73. Харитонова О. . Правовідносини інтелектуальної власності, що виникають внаслідок створення результатів творчої діяльності : монографія. Одеса : Фенікс, 2011. 346 с.
74. Шабалін А. Деякі питання захисту права інтелектуальної власності в ЄС: Директива ЄС 2004/48/ЄС «Про забезпечення захисту прав інтелектуальної власності». *Теорія і практика інтелектуальної власності*. 2018. № 6. С. 46–54.
75. Штефан А. Деякі проблеми застосування Угоди про асоціацію як джерела авторського права України. *Теорія і практика інтелектуальної власності*. 2019. № 1. С. 5–16.
76. Штефан А. Компенсація за порушення авторського права і суміжних прав. *Теорія і практика інтелектуальної власності*. 2019. № 3. С. 5–18.
77. Штефан А. Феномен творчої діяльності в авторському праві. *Теорія і практика інтелектуальної власності*. 2018. № 4. С. 5–13.
78. Штефан О. О. Альтернативна судова юрисдикція із розгляду цивільних справ у країнах ЄС. *Теорія і практика інтелектуальної власності*. 2013. № 3. С. 55–62.
79. Штефан О. Передумови права на пред'явлення позову про захист авторського права. *Теорія і практика інтелектуальної власності*. 2012. № 6. С. 80–85.

80. Штефан О. Попереджувальні заходи як попередня судова заборона, спрямована на попередження та захист авторського права. *Теорія і практика інтелектуальної власності*. 2013. № 1. С. 25–35.
81. Штефан О. Проблеми кваліфікації піратства у сфері авторського права та суміжних прав. *Теорія і практика інтелектуальної власності*. 2012. № 4. С. 25–32.
82. Штефан О. Проблеми реалізації угоди TRIPS в національному законодавстві України. Київ : ТОВ «Лазурит-Поліграф», 2006. 80 с.
83. Штефан О. Третейське судочинство як договірний альтернативний спосіб розв'язання конфлікту у сфері авторського права. *Теорія і практика інтелектуальної власності*. 2011. № 3. С. 33–38.
84. Яшарова М. М., Паламарчук М. А. Окремі питання правового регулювання авторських прав на пародії, карикатури та попури. *Часопис Київського університету права*, 2019. № 3. С. 197–201.

Інформаційні ресурси

1. <http://zakon1.rada.gov.ua> – Законодавство України.
2. <http://rada.gov.ua> – офіційний вебпортал Верховної Ради України.
3. <http://www.president.gov.ua/> – офіційне інтернет-представництво Президента України.
4. <http://www.kmu.gov.ua> – єдиний веб-портал органів виконавчої влади (Урядовий портал).
5. <http://www.minjust.gov.ua> – Міністерство юстиції України.
6. <http://court.gov.ua/> – Судова влада України.
7. <http://www.ccu.gov.ua/> – Конституційний суд України.
8. https://supreme.court.gov.ua/supreme/gromadyanam/perelik_sprav/ - інформаційний сервер Верховного Суду.
9. <http://reyestr.court.gov.ua/> – Єдиний державний реєстр судових рішень.
10. <http://court.gov.ua/sudy/> – Судова влада України.
11. <https://hcj.gov.ua/> – Вища рада правосуддя.
12. <http://nbuv.gov.ua> – Національна бібліотека України імені В.І. Вернадського.
13. <https://www.lawportal.com.ua/> – Юридичний портал України.
14. <http://www.nbuv.gov.ua/nyub/journals.html>. – Наукова юридична періодика України.
15. http://irbis-nbuv.gov.ua/info_law.html – Юридичні інформаційні ресурси.
16. <http://jurconsult.net.ua/> – Всеукраїнських юридичний портал.
17. <https://www.wipo.int/portal/ru/> – Всесвітня організація інтелектуальної власності.
18. <https://ukrpatent.org/uk> – ДП «Український інститут інтелектуальної власності» (УКРПАТЕНТ).
19. <https://intelvlas.com.ua/> – Науково-практичний журнал «Інтелектуальна власність в Україні».
20. <http://www.inprojournal.org/uk/golovna/> – Науково-практичний журнал «Теорія і практика інтелектуальної власності».
21. <https://data.gov.ua/dataset/2204547d-c9f0-407f-a878-960366ec7d8c> – Державний реєстр свідоцтв про реєстрацію авторського права на твір.